

Naša anketa

V polovici augusta si pripomenieme rok, odkedy nepriatelia antifašistov po prvý raz agresívne vyšli z tieňa a neobjektívne zaútočili proti SZPB. Čo tým dodnes sledujú? Chcú „len“ špiniť našich osloboditeľov, hrdinov a dejiny protifašistického odboja? Alebo chcú zatĺkaním svojich neofašistických klinov do štruktúr zväzu otriasť jeho pevným postojom pri hodnotení protifašistického odboja, osobitne SNP?

Ján Dianiška, predseda ObIV SZPB, Košice:

– Som presvedčený, že sa tým snažia prekryť hriechy svojich predkov spred vyše 70 rokov. Myslia si, že keď už živých svedkov značne ubudlo, nebude ich mať kto zastaviť a ich výklad dejín odmietnuť. No mýlia sa! Existuje dostatok relevantných dokumentov, ale aj ľudí, ktorí sa ich neboja vytrhnúť na svetlo božie.

Na represáliách voči slovenskému obyvateľstvu sa popri „vyvolenom“ nemeckom národe podieľali aj Slováci. Dokumenty o Kováčovej, Kremničke, Nemeckej, ale aj ďalších celkovo 105 vypálených obciach a 176 masových hroboch, hovoria jasnou rečou. Sú tam presvedčivé dôkazy o tých, ktorí udávali, ale aj vraždili svojich spoluobčanov pre svoje náboženské rasové a politické predsudky, ale hlavne pre svoj osobný majetkový prospech.

Bude zaujímavé sledovať vývoj na našej politickej scéne, keď sa náhodou objavia zoznamy udavačov, ktorí svojich spoluobčanov posielali na smrť do nacistických vyladzovacích táborov, ale aj do komunistických gulagov.

Michal Kuchár, tajomník ObIV SZPB, Spišská Nová Ves:

– V minulosti po nežnej revolúcii, všetko čo bolo z východu, sa negovalo aj v školách pri výučbe dejepisu a propagované bolo všetko zo západu. No a tu máme výsledok! Vyrástla nám generácia, pre ktorú je vzorom extrémistická a neofašistická organizácia, ktorá sa pod rúškom demokracie a slobody dostala aj do parlamentu a teraz múti vody v spoločnosti.

Marián Lukáč, tajomník ObIV SZPB, Michalovce:

– V našej republike, čo nie je na bruselský alebo americký spôsob, tak to je nedobré. Začalo to útokom pred rokom na SZPB vo všeobecnosti, čuduj sa svete po celom Slovensku. Pokračuje to, ak ste si všimli, útokom na našich špičkových športovcov, našej hrdej a citlivej stránky Sagan, Tóth.

(Pokračovanie na str. 3)

Perlička

Aj vypnutý smartfón negatívne ovplyvňuje náš intelekt

Vedci z Texaskej univerzity v Austine vysvetlili, že dokonca aj vypnutý chytrý telefón má negatívny vplyv na intelekt majiteľa.

Počas výskumu kognitívnych schopností človeka vedci dospeli k poznaniu, že najlepšie výsledky ukázali tí ľudia, ktorých chytré telefóny sa nachádzali v iných miestnostiach. Pracovníci univerzity si to vysvetľujú tým, že časť mozgových kapacít človeka sa odvádza na sledovanie smartfónu.

Uvádzajú, že bez telefónu boli pozorovaní ľudia lepšie sústredení na zadané úlohy.

Podľa zahr. tlače A. Mikundová

Hlavným cieľom ZO SZPB zo Sučian 15. júla 2017 nebolo poznávanie krás a pamätihodností Spiša, ale najmä uctenie si pamiatky a polozenie kytice k hrobu sučianskeho rodáka a hrdinu SNP npor. Ondreja Kožucha.

Na náhrobnej doske má napísané, že je hrdinom Spišskej Novej Vsi (padol 5. 9. 1944) a že „Žil, aby raz umrel. Ale umrel tak, že žije!“

Cestou sme si zašli aj do Smežian, kde sme položili kyticu spišskému slávnemu rodákovi a hrdinovi 2. sv. vojny, teraz už „generálovi in memoriam“, kpt. Jánovi Nálepkevi.

V spišskej metropole sme navštívili aj vojenský cintorín, budovu baníckej školy, pamätník M. R. Štefánika a pamätník „Malej vojny“.

Text a foto: Ján Šteuček

Medzinárodný trestný tribunál a páni Bush a Blair

Po druhej svetovej vojne sa prvýkrát vytvoril nástroj na postihovanie vojnových zločinov na medzinárodnom fóre, ktorý čiastočne vychádzal z práce právnikov a sudcov počas Norimberského procesu. Vytvorili sa pravidlá a procesy, ktoré dokážu obísť ochranu zločincov na národnej úrovni. Začal fungovať 1. 7. 2002 na základe konferencie v Ríme a od marca 2016 združuje 124 štátov.

Sú tu definované 4 základné zločiny, ktoré patria pod tento Tribunál – genocída, zločiny proti ľudskosti, vojnové zločiny a zločin agresie. Na tieto zločiny sa nevzťahujú limity premlčania.

Ale: USA ani Rusko, plus ďalšie štáty, neratifikovali svoje členstvo. USA vlastne pomerne otvorene nechodli vystaviť svojich občanov, ktorí páchajú zločiny v zahraničí, pôsobeniu tohto súdu. Znamená to, že, napríklad, ak na prezidenta Busha bola podaná žaloba za útok na Irak (2013, Saleh vs. Bush, California),

ministerstvo spravodlivosti (Department of Justice, 2014) navrhlo obvinenia zrušiť argumentom, že obvinení konali v rámci svojho zamestnania, kedy im zaručuje beztrestnosť zákon menom Westfall Act.

To je naozaj ministerstvo „spravodlivosti“. Pritom proti Bushovi a Cheneymu už bola skôr podaná žaloba (štát Nevada) v zmysle, že v rámci vojny proti Iraku prekročili rámec svojho popisu práce v zamestnaní. V tomto prípade žaloba tvrdí, že obaja, plus ďalší zamestnanci Bieleho domu a ministerstva obrany tajne

implementovali „biely dokument“ nazvaný „Rekonštrukcia americkej obrany“ (link: [Rebuilding America's Defenses](http://www.rebuildingamerica.org/Defenses)).

Hoci dokument bol publikovaný na internete, jeho implementovanie Bielým domom bolo tajné. Smerovanie dokumentu volá po úplnom ovládnutí zemegule zo strany USA prostredníctvom vojen proti Iraku, Sýrii a Iránu, ovládnutie Vesmírneho priestoru a Cyber-priestoru. Zdroj: Doug Wallace, Copyright © Information Clearing House: <http://www.informationclearinghouse.info/article7751.htm> – odporúčam čítať ďalej, je to dosť rozsiahle.

Takže – sú to všetko samozrejme humanitárne vojny a súhlasí s tým aj EÚ alebo možno sa tvári, že nikto

(Pokračovanie na str. 3)

NI: Moskva je najochraňovanejšie mesto sveta

Moskva je jediné mesto sveta, ktoré je ochránené pred atómovým úderom. Takto 31. mája 2016 informoval svojich čitateľov americký list *National Interest*.

Prvú pozíciu v ratingu veľkomiest Moskve zabezpečil zvláštny systém PRO A-135 (Amur), ktorý sa začal budovať už začiatkom 70-tych rokov minulého storočia a finalizácia sa konala v decembri 1989. Slabšiu ochranu má vraj aj americký Washington.

Bojové možnosti umožňujú systému A-135 zostreľovať medzikontinentálne balistické rakety s prepádovými raketami vybavenými atómovou hlaviciou na dvoch úrovniach (nad atmosférou i v nej), selekciu klamných a reálnych cieľov, široký uhol kontroly bojového priestoru vo vertikálnej i horizontálnej rovine.

Analogický systém Safeguard bol istý čas nasadený pri leteckej základni Grand Forks v Severnej Dakote, lenže neskôr ho demontovali.

– r –

Na zamyslenie:

Ak veríš v ľud a opieraš sa o jeho silu, stokrát zvíťazíš.
Ak ľud opomenieš, stokrát prehráš.

KIM IR SEN

ISSN 03223-2018

9 770323 201002

15

Summit G20 ukázal – svet už nie je jednopólny

Alexej Muchin, generálny riaditeľ Centra politických informácií v Moskve na portáli rusvesna venoval pozornosť výsledkom summitu G20 v Hamburgu. Ruský expert tvrdí, že...

„Tento summit ukázal to najhlavnejšie – svet prestal byť jednopólnym. Túto skutočnosť už priznali všetci, vrátane spojencov USA. Rozpory medzi Nemeckom a Tureckom, Nemeckom a USA kvôli Nord Streamu 2 majú globálny charakter a svedčia o tom, že USA už nedokážu plnohodnotne presadzovať

svoje názory,“ tvrdí Alexej Muchin a dodáva, že USA už nie sú „svetovým lídrom I“ de iure a aj de facto. USA podľa neho urobili niekoľko vážnych chýb, z čoho najvážnejšou je odstúpenie USA od „klimatickej dohody“. Ďalšou chybou USA je, že Američania sa sami izolujú svojim protekcionizmom a dvojakým metrom,

ktorý odsudzujú aj bývalí verní spojenci USA.

Rusko by vraj malo proces prehlbovania krízy medzi západnými partnermi sledovať z úzadia a momentálne sa netlačiť príliš do popredia.

Podľa hlavnespravdy.sk, 11. 7. 2017

McCain vyhlásil, že USA prehrávajú vojnu v Afganistane

Predseda amerického senátneho výboru o ozbrojených silách John McCain si myslí, že Washington prehráva vojnu v Afganistane, kde USA operujú od roku 2001.

„Nemáme stratégiu a prehrávame,“ vyhlásil v rozhovore pre televíziu CBS pri odpovedi na

otázku, ako si predstavuje situáciu v Afganistane po svojej tamojšej návšteve. McCain odpovedal, že národná armáda Afganistanu má „neprijateľné straty“.

Republikánsky senátor tiež vysvetlil, že problém sa ukrýva v Bielom dome, v ktorom je teraz „veľa chaosu“.

- r -

Ruské rakety Ch-101 zbavili USA „raketového monopolu“

Strategické bombardéry Tu-95 MS dokážu presmerovať už odpálené krídlaté rakety, čo je pre ruské ozbrojené sily obrovským krokom vpred, píše The National Interest.

V stredu 5. júla udreli tieto lietadlá krídlatými raketami CH-101 na pozície bojovníkov IS na hranici provincie Hama a Homs v Sýrii zo vzdialenosti okolo ti-

síc km. Zničili tri veľké sklady a veliteľské stanovište.

The National Interest poznamenali, že Tu-95 MS mohli byť vyzbrojené špeciálnym počíta-

čovým systémom, ktorý posádke umožňuje presmerovať ciele rakiet aj počas nachádzania sa lietadla vo vzduchu. Dá sa tiež predpokladať, že bombardéry dokážu túto operáciu vykonať aj po odpálení rakiet. Autor článku sa nazdáva, že nový ruský systém spôsobil, že USA stratili monopol pri vysoko presných zbraniach ďalekého dosahu.

- r -

Tuka: Kyjev stále nedokázal prítomnosť...

Za celé tri roky trvania „antiteroristickej operácie“ v Donbase Kyjev stále nevie dokázať prítomnosť ruskej armády v regióne, vyhlásil námestník ministra pre dočasne okupované územia a vnútorne premiestnené osoby Ukrajiny Georgij Tuka.

„My zatiaľ nemôžeme, bez ohľadu na všetko snaženie, právne preukázať v Donbase prítomnosť regulárnej ruskej armády,“ vyhlásil Tuka v rozhovore pre Apostrof.

Poznamenal, že to potvrdilo aj nedávne rozhodnutie medzinárodného súdu v Haagu. „Môžeme na sebe denne trhať stovku vyššívajúcich košielíc. To však nie je rozhodnutie súdu! To sú čisto emocionálne záležitosti,“ poznamenal námestník ministra.

Kladne sa Tuka vyjadril aj pri odpovedi na otázku, že Ukrajina „právne nemôže hovoriť o okupácii Donbasu, pretože tam neexistujú orgány ruskej moci“.

- r -

„Sila práva“ verzus „právo sily“

USA nebudujú vzťahy s inými štátmi na základe „sily práva“, ale na „práve silného“, vyhlásil nemecký minister zahraničia Sigmar Gabriel.

Charakterizujúc „zložité predstavy Američanov o svete“ Gabriel povedal, že USA vnímajú svet ako bojovú arénu, uvádza TASS.

Podľa verzie USA „medzinárodná spolupráca sa nevytvára na základe spoločného práva“, vyhlásil nemecký minister.

Podľa vz.ru, 6. 7. 2017

Vyššie 120 krajín schválilo dohodu o zákaze jadrových zbraní

Urobili tak počas stretnutia OSN, ktoré bojkotovalo deväť štátov vlastníacich jadrové zbrane. Za prijatie dohody hlasovalo 122 štátov, Holandsko hlasovalo proti a Singapur sa zdržal hlasovania.

„Podarilo sa nám zasiať prvé semená sveta bez jadrových zbraní. Svet na túto správu čakal 70 rokov,“ vyjadrila sa predsedníčka konferencie OSN Elayne Whyte Gomez, odkazujúc na prvé použitie atómových bômb v Hirošime a Nagasaki v auguste 1945. Podľa nej ide o prvú multilaterálnu

dohodu o jadrovom odzbrojení za uplynulých 20 rokov.

Whyte Gomez uviedla, že dohoda bude sprístupnená na podpisy od septembra a začne platiť, keď ju ratifikuje 50 štátov.

Dohoda od všetkých štátov, ktoré sa ju ratifikujú, požaduje, aby „za žiadnych okolností ne-

vyvíjali, netestovali, nevyrábali či iným spôsobom nezaobstarávali, nevlastnili a nezhrmažďovali jadrové zbrane a iné jadrové výbušné zariadenia“. Okrem toho zakazuje akúkoľvek prepravu a používanie jadrových zbraní ako aj vyhrážanie sa nimi.

Ani jedna z jadrových mocností – USA, Rusko, Spojené kráľovstvo, Francúzsko, Čína, India, Pakistan, Severná Kórea a Izrael – novoprijatú dohodu nepodporujú.

Podľa pravda.sk, 7. 7. 2017

Čo píšú iní

Fico vidí výzvy v odmietnutí fašizmu...

Slovenský premiér Robert Fico (Smer-SD) vidí v súčasnosti výzvy na dosiahnutie konsenzu v dvoch národnoštátnych otázkach. „Po prvé, je to výzva evidentného pokusu vrátiť sa naspäť k myšlienkam prvého slovenského štátu, ktoré musíme odmietnuť.“

Musíme dnes odmietnuť na Slovensku politické sily a hnutia, ktoré hovoria o návrate toho, čo sa dialo v štyridsiatych rokoch na Slovensku. Musíme jednoznačne odmietnuť spoločne akékoľvek pokusy revitalizovať fašistický slovenský štát a všetko to, čo sa počas tohto štátu na Slovensku dialo,“ zdôraznil premiér v príhovore pri príležitosti 25. výročia prijatia Deklarácie o zvrchovanosti SR.

V druhej výzve narážal na národnoštátny záujem v podobe postavenia Slovenska v novej EÚ. „Netvárame sa prosím, že neprídu obrovské výzvy, oni naozaj prídu,“ zdôraznil. Zároveň uviedol, že Slovensko si nemôže dovoliť byť iba nemým svedkom a následne reagovať na to, čo príde. „Musíme byť priamym účastníkom diskusií a musíme formovať spoločne európsku budúcnosť,“ konštatoval premiér, podľa ktorého Slovensko má sedieť za jedným stolom s tými najvyspelejšími.

Deň prijatia Deklarácie o zvrchovanosti SR – 17. júl je na základe zákona NR SR z 20. októbra 1993 pamätným dňom SR.

Hlavnespravdy.sk, 17. 7. 2017

Lavrov sa vysmial západnej hackerománii

Nielen Západ po svojom komentuje ruské stanoviská a skutky, aj ruská štátna politika má svoj názor na dianie na Západe.

Pred časom napríklad ruský minister zahraničia Sergej Lavrov nazval hanbou Európskej únie a NATO nadržovanie neonacistickým tendenciám. Lavrov vyjadril hlboké znepokojenie Moskvy v súvislosti s pokusmi rôznych európskych štátov „zakrývať si oči pred rozmáhajúcimi sa neonacistickými tendenciami, systematickými skutkami vandalizmu voči pamätníkom a hrobom z čias druhej svetovej vojny“. Ďalej k tomu dodal, že EÚ a NATO sa dopúšťajú urážky pamiatky miliónov, ktorí zahynuli a ignorujú rozhodnutia Norimberského tribunálu.

Hlavnespravdy.sk, 14. 7. 2017 (výňatok)

Putinovi hrozí nebezpečenstvo

Riaditeľ Geopolitického výskumného centra „Euro-Rus“ Kris Roman sa nazdáva, že hlavným cieľom USA je nová vojna v Európe:

„Oni organizovali druhú svetovú vojnu. Bez Ameriky by Hitler zbankrotoval a nezaútočil by na Rusko. Bez Ameriky by dnes Ukrajina zbankrotovala a nemohla by nič urobiť na Donbase. Mafia z Wall-Streetu chce vojnu s Ruskom. Pre Ameriku je vojna biznis, pretože ju ochraňujú dva oceány,“ povedal Roman.

Hlavnespravdy.sk, 14. 7. 2017 (výňatok)

V Poľsku si štát po prvýkrát pripomenul Volynský masaker

V Poľsku si pripomenuli výročie Volynského masakru. Bolo to po prvý raz v dejinách, kedy si Poliaci toto výročie pripomenuli na štátnej úrovni. Na spomienkovej akcii boli prítomní aj predseda vládnej strany Jarosław Kaczyński a minister obrany Antoni Macierewicz.

Vlani poľský parlament prijal špeciálnu rezolúciu ohľadom Volynského masakru, ktorá ho označila za „genocídu poľského národa“ a 11. júl stanovil za Národný pamätný deň. Tohto roku bol občanom prečítaný aj list prezidenta Andrzeja Dudu. „Dnes si po prvý raz pripomíname výročie Volynského masakru, ako oficiálny, parlamentom stanovený Národný pamätný deň. Je to deň spomienky na obeť genocídy, ktorú spáchali ukrajinskí nacionalisti na občanoch Poľska.“

Poliaci si takto pripomenuli tragické udalosti pred 74 rokmi, keď sa 11. júla 1943 začala masová kampaň proti poľskému obyvateľstvu, ktorú rozpútala Ukrajinská povstalecká armáda, ktorá už dávnejšie získala označenie Volynský masaker alebo Krvavá nedeľa. Ukrajinskí nacionalisti vtedy napadli hneď 150 poľských miest a obcí.

Na oplátku Poľsko začalo operácie na likvidáciu jednotiek UPA a poľskí vojaci sa tiež dopustili viacerých masových zabíjaní ukrajinských civilistov. Historici sa vo svojich výpočtoch počtu obetí rozchádzajú. Kým v Poľsku počet civilných obetí odhadujú na 100 tisíc ľudí, ukrajinská strana hovorí o 30, maximálne o 60 tisícoch zabitých Poliakov. Rôzne zdroje hovoria o 10, 12 alebo aj o 20 tisícoch ukrajinských civilistoch, ktorých zabili hlavne vojaci poľskej Zemskej armády.

Hlavnespravdy.sk, 12. 7. 2017 (výňatok)

(Pokračovanie na str. 4)

Odbojárov sa zastanú len skutoční odbojáři

Vo štvrtok 6. júla navštívil SZPB poslanec NR SR Dušan Čaplovič, ktorý ide do parlamentu predložiť zákon, ktorý konečne vyrieši zvýšenie finančných príspevkov pre priamych účastníkov protifašistického odboja.

Spolu s predsedom Pavlom Sečkárom diskutovali o niektorých formuláciách jeho znenia, D. Čaplovič si pri tom hneď telefonicky upresňoval niektoré fakty s generálnym riaditeľom Sociálnej poisťovne a ministrom financií SR.

Na záver návštevy predseda Sečkář pozval hosta do našej výstavnej expozície „Za slobodu“, kde sa spolu vyfotili pred fotografiou, ktorá zobrazuje otca Dušana Čaploviča v čase bojov pri Tobruku, a to v zneškodnenom nemeckom tanku.

Dušan Čaplovič starší bojoval v útvaroch čs. vojska v zahraničí na Blízkom východe pod velením vtedy ešte len pplk. Karla Klapálka.

V našej expozícii máme aj ďalší záber z pôsobenia Dušana Čaploviča st., ktorý zachytil jeho vystúpenie v káhirskom rozhlasu BBC.

Rodinu Čaplovičovcov zastupoval v odboji aj brat D. Čaploviča staršieho Ján (teda strýko poslanca D. Čaploviča), ktorý v Londýne pôsobil od roku 1942 ako podpredseda Štátnej rady ČSR.

Ladislav Skrak

Naša anketa

(Dokončenie zo str. 1)

Dnes keď sledujem média, či už komerčné alebo verejnoprávne, nevidia tam okrem vyloďovania amerických vojsk v Normandii nič, na deň oslobodenia, kedy si pripomíname víťazstvo nad fašizmom a koniec 2. sv. vojny v EÚ, nám pustia televízie bez rozdielu trikrát na dostupných kanáloch americký vojnový film *Levie srdce*, film o predstave s rozprávkovým koncom.

Môžem povedať, že otázka do ankety je správne položená, pamätníkov už pomaly niet a mladým treba vtíkať do hlavy, aby brali Červenú armádu ako nejaké zlo, ktoré nás neoslobodilo, nedalo nám slobodu, ale „aby si uvedomovali“, že žiadny fašizmus nebol a ani s ním spojené hrôzy. No a vojnu treba brať ako akčný film.

Nedajme sa obalamutiť západnou propagandou, ale držme líniu antifasistického odboja a boja proti takýmto nezdravým pokusom rozbiť SZPB a jemu podobné organizácie.

Čo sa zase denníku SME „zdá“?

Vo štvrtok 20. 7. 2017 sa denník SME zase pustil do „Zväzu odbojárov“ (alebo rovno do mňa?) s článkom nazvaným „Zväz odbojárov ďalej šíri hoaxy“.

V texte však jednoznačne spresňuje, ako to s tým šírením myslí, pretože uvádza: „Po prečítaní aktuálnych vydaní Bojovníka „sa zdá“, že zväz upozornenia ministerstva ignoruje.“

Nebudem teraz diskutovať s autorom článku o tom, aké upozornenia denník Bojovník podľa zdania SME ignoruje, ani o čom bola naša návšteva na ministerstve vnútra. Spresním len, že zasielanie Bojovníka ministerstvu vnútra neprišlo nariadením, ale zrodilo sa obojstrannou dohodou práve kvôli tomu, aby sme preukázali, čomu a ako sa venujeme. A že pevne stojíme na zásadách protifašizmu!!

Čo sa však mne nezdá, tak to je očividná snaha denníka SME zbaviť našich čitateľov informácií o protifašizme. Svoje obvinenia totiž stavia na prevzatom článku z rubriky „Čo píšú iní“, ktorá má len články protifašistickej témy. Majú však smolu, my svojich čitateľov odmietame neinformovať o tom, čo píšú iní. My odmietame informačný koncentračný tábor!

Nech si o tom denník SME myslí, čo len chce.

K ostatným otázkam zaujmeme stanovisko v budúcich číslach.

V. Milkunda

Medzinárodný trestný tribunál a páni Bush a Blair

(Dokončenie zo str. 1)

v EÚ o tomto dokumente nevie, a aj tak je to RP, predsa podľa Kiskovej Teorémy.

Len tak mimochodom, v rámci dosiahnutia cieľov stanovených v dokumente sa dá predpokladať aj podriadenie si EÚ – mám však nepríjemný pocit, že s tým si špeciálne nelámu hlavu, to už asi majú za sebou.

To je ale signál pre nás – obyvateľov – zatiaľ, pokiaľ sa pamätám, nikto sa nás nepýtal či chceme byť v podruží USA, zase niekto niečo vybavuje za nás, aby sme nemali starosti. A ešte pre niektorých, ktorí by

namietali, že to bola reakcia na útok na dvojčiky: Projekt začal v roku 1997 a vlastný dokument má dátum rok 2000. Objednanie štartu projektu – útoku na dvojčiky – na september 2001 zjavne dobre zapadá do časového plánu. Aj tie ostatné útoky.

V trošku horšej situácii ako pán Bush sa asi nachádza pán Blair, keďže Británia je členom Tribunálu a existuje formálne uzavreté vyšetrovanie útoku na Irak na oficiálnej úrovni – Chilcot Enquiry, kde sa dá nájsť výsledok, že útok bol v rozpore s Chartou OSN. Navyše, mno-

hým ľuďom dokonca aj v Británii leží v žalúdku, nakoľko po skončení ako premiér dostal funkciu „mierového vyslanca“ (Peace Envoy), čo sa aj pomerne odolným Angličanom zdá ako zlý vtíp.

Ľudia, ktorí za tým stoja, vyzerajú dosť odhodlaní a v priestore britskej jurisdikcie majú, zdá sa, viac priestoru ako tí v USA.

Útokom na Irak sa zaoberá viacero súdov, informácia napríklad tu: <http://www.globalresearch.ca/iraq-will-tony-blair-finally-stand-trial-for-his-part-in-the-supreme-international-crime/5598074>

Podľa pravda.sk, 10. 7. 2017 (blog Ivan Hečko)

Spoločná brigáda slovenských a nemeckých vojakov

Dňa 22. júna 2017 sa v rámci spolupráce členských armád NATO uskutočnila v areáli Duklianskeho bojiska spoločná pracovná brigáda 11 príslušníkov nemeckého Bundeswehru (163. ženijný pluk špeciálneho určenia) a 20 príslušníkov Ozbrojených síl SR (21. zmiešaný mechanizovaný prápor Trebišov 2. mechanizovanej brigády Prešov).

Počas spoločnej pracovnej brigády boli vykonané pomocné práce spojené s údržbou areálu vojnového cintorína príslušníkov 1. čs. armádneho zboru v ZSSR na Dukle, ako aj ďalšie nevyhnutné práce na obnove priestorov v správe VHÚ.

Účastníci akcie si po jej ukončení so záujmom prezreli expozičné priestory Vyhliadkovej veže na Dukle, kde sa oboznámili s históriou bojov v Karpatsko-duklianskej operácii v rokoch druhej svetovej vojny. Po prehliadke položili vence na Pamätníku 1. čs. armádneho zboru v ZSSR na Dukle a na nemeckom vojnovom cintoríne v Hunkovciach.

Predstavitelia oboch zúčastnených strán sa zhodli na užitočnosti takýchto aktivít, ktoré rozvíjajú neformálne vzťahy medzi príslušníkmi oboch spojeneckých armád. Vyjadrili záujem pokračovať v nich aj v nasledujúcom období.

Podľa vhu.sk, 3. 7. 2017

Nové hrozby pre Slovensko

Denník Pravda oznamuje, že má k dispozícii dokumenty, ktoré menia bezpečnostnú stratégiu krajiny.

„Potenciálne najväčšou bezpečnostnou hrozbou pre zachovanie štátnej existencie, zvrchovanosti, územnej celistvosti a nedotknuteľnosti hraníc SR je ozbrojené napadnutie. Túto hrozbu nemožno vylúčiť pri prehľbovaní nestability a eskalácii prebiehajúcich konfliktov a nestabilitou v regiónoch susediacich s územím členských štátov NATO a EÚ.“

Pripravovaný text ministerstva obrany sa nezmieňuje priamo o Rusku, ale zjavne naráža: „Bezpečnostné prostredie v Európe je zhoršené najmä v dôsledku použitia ozbrojenej sily proti zvrchovanosti a územnej celistvosti európskeho štátu a ozbrojených konfliktov v regiónoch susediacich so štátmi NATO alebo EÚ.“

Bezpečnostná stratégia SR

O Rusku sa pripravovaný návrh zmieňuje len vo dvoch vetách. Nie je však vôbec isté, či zostanú v záverečnej podobe. Ide o tieto slová: „Ruská federácia má zásadný vplyv na európsku bezpečnosť. SR bude presadzovať pragmatické a vzájomne výhodné slovensko-ruské vzťahy, s akcentom na ekonomickú a kultúrnu spoluprácu.“

Konkrétne slová o Rusku ako o hrozbe sa nepredpokladajú, aj keď niektorí diplomati by to privítali. Hovorí sa však, že na to nie je takpovediac politická objednávka vo vládnej koalícii.

Denník Pravda, 4. 7. 2017 (výňatky)

Kusturica prirovnal vojenské sily hromadiace sa na ruskej hranici k Hitlerovmu Wehrmachtu

Srbský režisér Emir Kusturica prehovoril o príčinách hlbokých väzieb medzi Srbskom a Ruskom, ktoré sú vraj založené na obrovskej vrstve vzťahov.

„Pozrite sa na to, ako kvôli Srbsku Mikuláš II. vstúpil do prvej svetovej vojny, ako nám Rusko rozumie. Pozrite sa na to, koľko z kultúrneho hľadiska jeden pre druhého znamenáme a ako zdieľame pravoslávne hodnoty,“ vyhlásil režisér.

Okomentoval tiež nedávnu schôdzku ruského prezidenta s Donaldom Trumpom. Podľa režiséra americký prezident „nepovedal to, čo bolo nutné povedať“. Tieto rokovania ukázali, že rozhodnutie nerobí on, čo je problémom pre celé ľudstvo, poznal Kusturica.

Nebál sa ani otvorene prirovnať hromadenie vojenských síl Severoatlantickej aliancie pri ruských hraniciach k Hitlerovej armáde.

„Celý svet vie, že dnes na hranici s Ruskom stoja oveľa väčšie sily, ako mal Hitler. Na rozdiel od toho šera, v ktorom sme predtým žili, dnes vďaka rozvoju médií je to veľmi dobre viditeľné, len dnes nie je možné vyvodit' z toho zodpovedajúce závery,“ uviedol Kusturica agentúre RIA Novosti.

„V tom spočíva tajomstvo nedokonalosti informácií, ktoré nás dnes obklopujú. My vieme, koľko jednotiek stojí na hranici s Ruskom, ale nevieme prečo. O svojich zámeroch nás nikto neinformoval,“ dodal Kusturica.

Podľa hlavnospavy.sk, 18. 7. 2017

Bývalý dôstojník CIA John Nixon vo svojich spomienkach odhaluje: Všetko, čo tvrdili USA o Saddámovi, bola lož

Bol prvým človekom, ktorý po zatknutí vypočúval Saddáma Husajna. Tvrdí, že Husajna poznal dokonale. „Zaoberal som sa ním vďaka rokovi,“ píše vo svojich pamätiach, ktoré boli uverejnené v USA v decembri 2016. Pozoruhodné je to, že o Saddámovi píše úplne opačne, než aký bol v USA jeho mediálny a oficiálny obraz.

John Nixon bol dôstojník CIA, ktorý ako prvý vypočúval Saddáma Husajna po jeho zatknutí v decembri 2003. Jeho spomienky **Debriefing the President: The Interrogation od Saddam Hussein** sa na knižnom trhu v USA objavili v decembri 2016. Bývalý agent, ktorý bol v CIA do roku 2011, tvrdí, že takmer všetko, čo Bush tvrdil o Saddámovi, bola lož.

Kniha začína poznatkom, že Saddám Husajn už vtedy neriadil činnosť vlády. „Predpokladali sme, že svoju krajinu riadi železnou päsťou, čo bolo špatné. Z rozhovorov ale vyplynulo, že Saddám často nevedel, čo sa v posledných rokoch v Iraku odohrávalo,“ cituje Nixona nemecký časopis Stern. Husajna Nixon popisuje ako impozantného človeka, ktorý vládu v Iraku už dávno odovzdal ďalej, a zaoberal sa písaním románov.

To, že Saddám Husajn je hrozbou pre svet, bolo vraj klamstvom americkej propagandy. V rozhovore pre *Suddeutsche Zeitung* Nixon dokonca povedal: „Saddám vyzeral skôr ako deduško, ktorý o politiku nejavil prílišný záujem. Miloval písanie. Bol hrdý na to, že si všetky svoje prejavy napísal sám. Myslím, že Saddám by chcel byť na sklonku svojho života skôr intelektuálom.“ To, že vyzeral ako nevinný deduško, ešte samozrejme neznamená, že ním aj bol. A bolo by naivné to predpokladať. Na druhú

stranu, dnes už vieme, že všetko, na čom sa zakladala americká vojenská invázia do Iraku, bola naozaj lož.

Všetko bolo falošné

CIA podľa Nixona zámerne vytvorila paralelu ku Stalinovi a desivú povahu diktátora zdôvodňovala zneužívaním ho nevlastným otcom. Lenže Husajn pri vypočúvaní popísal svojho otca ako najpriateľskejšieho človeka, akého kedy stretol.

Pokiaľ ide o jedovatý plyn použitý proti vlastným ľuďom, Nixon v rozhovore pre *Suddeutsche Zeitung* povedal: „Saddám rozkaz na použitie chemických zbraní nevydal. Bolo to nezávislé rozhodnutie jedného irackého generála.“ Na rozdiel od verejného obrazu Saddáma Kurdov miloval, pretože sú z dediny, a vychádzal s nimi lepšie ako s ľuďmi z mesta.

Keď sa Saddám neskôr o nasadení jedovateho plynu dozvedel, nesmierne sa rozčúlil. Oprávnené sa obával, že sa medzinárodná kritika zameria na Bagdad. V dvoch listoch sa Saddám od útoku dištancoval. Zistil ale, že to na Západe nikoho nezaujímá. **Žeby to teda bola ďalšia operácia pod falošnou vlajkou?**

„Počas prezidenta Nixona, Busha a Obamu som zistil, že princíp práce v skutočnosti znie: Urob všetko tak, ako sa očakáva,“ popisuje Nixon činnosť CIA. Informácie, ktoré

nezapadali, sa k prezidentovi pred vojnou v Iraku nedostali. Tajná služba skôr „otrocky nasledovala želania prezidenta, aby bola čo najbližšie k moci a ospravedlnila obrovský rozpočet. To bola skutočná motivácia tajnej služby“.

Na jeho tvrdeniach je prekvapivé, že Saddám vraj nechcel vidieť v USA súpera, ale prirodzeného spojenca proti náboženskému extrémizmu. Al-Káida a Saddám sa vzájomne nenávideli.

Saddám dokonca dúfal, že po 11. 9. 2001 sa sekulárny Irak a USA zblížia. Šiitska väčšina Husajna za nepriateľa nepovažovala, ale sunnitskí fundamentalisti, ktorých financovala Saudská Arábia, áno.

Bez pádu Saddáma by dnes **žiadny Islamský štát neexistoval**. „Nechcem tvrdiť, že Saddám bol nevinný. Bol to hrozný diktátor, (...) ale pri spätnom pohľade by vyhládka na odzbrojeného a starnúceho Saddáma pri moci bola omnoho lepšia ako plynutie životmi našich vojakov, vzostup IŠ a výdaje 2,5 biliónu dolárov.“ Dokonca **by neexistovala arabská jar a následne arabská zima** s vojenským prevratom v Egypte a občianska vojna v Líbyi, Jemene a osobitne v Sýrii.

Nixon nepoháda Saddámom, ale Georgem W. Bushom. Bol to muž, ktorý si v jeho prítomnosti robil žarty o neexistujúcom jedovatom plyne. A to v dobe, kedy už 4000 amerických vojakov a násobne viac Iráčanov bolo zabitých kvôli jeho „omylu“. Samozrejme „omylom“.

Podľa *casopis-sifra.cz*, 7. 7. 2017

Koniec ríše bez hraníc

Rímska ríša bol veľký geografický priestor pod jedným politickým vedením. Spravovala ho malá a spravodlivá administratíva. Vláda Diokleciána zaviedla pokoj a poriadok, rozdelila ríšu na 4 časti, zdvojnásobila počet provincií, oddelila civilnú a vojenskú správu, zreformovala dane a profesionalizovala ich výber. Ríša mala cca 30 tisíc správnych úradníkov. To bolo podľa niektorých historických údajov 2-krát viac, ako mala vtedajšia Čína.

Na porovnanie: Česká republika má dnes cca 70 tisíc štátnych úradníkov, celkový počet všetkých štátnych pracovníkov sa v ČR pohybuje okolo 440 tisíc! Ak približne 55 miliónov Rimanov a ich hospodárstvo, s nutnosťou platiť armádu s 580 tisíc vojakmi plniacimi bojové a mierové úlohy (akvadukty, cesty: 1/5 z 500 000 km ciest boli spevnené cesty!) a 30 tisíc úradníkov nemohlo prežiť, tak si nie je ťažké predstaviť osud EÚ.

Aj tá predstavuje veľký zemepisný priestor, obrovské množstvo úradníkov a konzultantov, nepredstaviteľne vysoké verejné zadĺženie štátov a národné armády. V jazyku právnikov sa používa fráza indikujúca veľmi pravdepodobný výsledok procesu: *id quod plerumque accidit*.

Elity EÚ, podobne ako USA a NATO, vedia, že koniec nimi vysnenej ríše bez hraníc sa blíži. Preto hovoria o mieri a o nepriateľovi Rusku, píšú nezrozumiteľne a produkujú celkom neprípustné videá (napríklad NATO o lesných bratoch). Podporujú príslovie, že v krajine slepých je jednooký kráľom (Desiderius Erasmus: *in regione caecorum, rex est luscus*) a odvádzajú pozornosť verejnosti od zmyslu výroku Horácia, v *Satires* 2/2:111: *igitur qui desiderat pacem, praeparet bellum*. Po slovensky: Nech sa teda ten, kto chce mier, chystá na vojnu. Už Marcus Annaeus Lucanus varoval: *in se magna ruunt* (Pharsalia 1:81). Veľké veci kolabujú kvôli hmotnosti.

Jan Campbell, *srsopol.sk*, 15. 7. 2017 (výňatok)

MO RF odtajnilo dokumenty o oslobodení Poľska

Ministerstvo obrany RF na svojej stránke zverejnilo unikátne dokumenty o oslobodení Poľska počas 2. sv. vojny.

„Na oficiálnej stránke vojenského rezortu Ruska sú umiestnené archívne dokumenty rokov 1944–1945, týkajúce sa oslobodenia územia Poľska vojskami Červenej armády od nemecko-fašistických okupantov. Historické dokumenty boli odtajnené v júli 2007, predtým sa v otvorených zdrojoch neu-

verejňovali a boli dostupné len úzkemu okruhu špecialistov,“ hovorí sa v ozname.

V rezorte poznamenali, že všetky dokumenty, vrátane hlásení, správ, telegramov, bojových hlásení sú dôkazom priateľského vzťahu k sovietskym vojakom zo strany obyvateľov Poľska.

Ministerstvo obrany RF tiež podtrhol osobitý význam a hodnotu písomných hlásení a reportov politických orgánov Červenej armády, pretože vyjadrujú „mnohopočetné prípady masovej likvidácie, plienenia a trýznenia poľského obyvateľstva hitlerovcami, barbarského ničenia okupantmi obcí a objektov kultúrneho dedičstva“.

Podľa *ria.ru*, 18. 7. 2017

Čo píšú iní

(Dokončenie zo str. 2)

Fašistické plagáty na talianskej pláži

Benátske orgány nariadili, aby boli z pláže odstránené všetky fašistické nápisy a plagáty, ktoré chvália diktátora nacistickej éry Benita Mussoliniho a jeho politiku.

Príkaz vydal v pondelok 10. 7. prefekt Benátok Carlo Boffi a týkal sa miesta Playa Punta Cana v meste Chioggia, rezortu metropolitného mesta Benátky.

Zariadenie musí „okamžite odstrániť všetky odkazy na fašizmus na tabuliach, plagátoch a banneroch,“ citovala talianska tlačová agentúra ANSA nariadenie.

Uznesenie tiež vyzvalo manažéra spoločnosti Playa Punta Cana, Gianni Scarpu, aby sa „zdržal ďalšieho šírenia posolstiev proti demokracii“.

Hlavné správy.sk, 12. 7. 2017 (výňatok)

Kým sme my na tomto námestí, tak je to námestie slobody...

„Veľmi vážne obavy z blízkosti vojny vidím aj v tom, že bol erodovaný systém medzinárodného politického života (povedal Juraj Jánošovský). OSN vznikla preto, aby stabilizovala výsledky 2. sv. vojny. My však sledujeme, že po celej Európe sa rúcajú pamätníky víťaznej Červenej armády, že sa premenúvajú ulice, že sa rušia pamätne miesta. Je to tragédia, ktorá môže byť síce ospravedlňovaná pomstou za čiastkové víťazstvá v studenej vojne. Mám na mysli úspechy v kozmickom výskume alebo v dekolonializácii tretieho sveta. Narušením systému medzinárodných vzťahov vzniká systém podvedených a podvodníkov. Áno, práve politický podvod, ktorý má oporu v americkej zásade, že dohody platia len pokiaľ existujú podmienky, za ktorých boli tie dohody uzavreté! Toto môže byť zdrojom ďalšieho vojnového konfliktu.“

Srsopol.sk, 7. 7. 2017 (výňatok)

Anton Hrnko: Odmietam, aby bratislavská kaviareň rozhodovala o tom, čo sa bude učiť na slovenských školách v predmete dejepis a občianska náuka

Podpredseda SNS Anton Hrnko, na rozdiel od predsedu Andreja Danka, si nedáva servítku pred ústa a odmieta politickú korektnosť. Najnovšie sa pustil aj do vlastných radov a skritizoval tak ministra školstva Petra Plavčana, ako aj štátneho tajomníka Petra Krajňáka (Most-Híd) kvôli konferencii, na ktorej sa zúčastnili aj predstavitelia tzv. „bratislavskej kaviarne“, kde diskutovali o zmenách vo výučbe dejepisu a občianskej náuky pre údajný narastajúci extrémizmus.

Anton Hrnko (SNS) nazval konferenciu, ktorú 3. júla organizoval štátny tajomník ministerstva školstva Peter Krajňák (Most-Híd), zbytočnosťou: „Zbytočná konferencia. Dostal som do e-mailu pozvánku na konferenciu, ktorá sa má konať 3. júla 2017. Organizuje ju štátny tajomník ministerstva školstva Peter Krajňák. Vraj majú hovoriť o nových prístupoch pri výučbe dejepisu a občianskej náuky.“

Hrnkovi sa nepáči hlavne zloženie diskutujúcich v podobe bratislavskej kaviarne či rôznych protislovenských aktivistov: „Hlavnými prednášajúcimi na konferencii majú byť známy reprezentant bratislavskej kaviarne Fedor Blaščák, známa neúspešná komisárka na likvidáciu sochy Svätopluka na Bratislavskom hrade Marína Závacká, nejaká expertka na extrémizmus Biháriová a psychológ s pekným českým menom Aleš Bednařík,“ tvrdí Hrnko.

Národnari odmieta, aby títo ľudia určovali, čo sa majú deti učiť na školách: „Nuž spolu s Jánom Luxemburským musím konštatovať, že toho Pán Boh nedopustí, aby títo ľudia rozhodovali o tom, čo sa bude na slovenských školách učiť v predmete dejepis a občianska náuka.“ Podľa Hrnka je štátny tajomník Krajňák tým posledným, kto by mal rozhodovať o obsahu vyučovacích predmetov. Slovenská národná strana má podľa neho jasnú predstavu, čo by sa na školách malo vyučovať, čo je nekompatibilné s predstavami ľudí, ktorí sa zúčastnili uvedenej konferencie.

Podpredseda SNS skritizoval aj nominanta SNS ministra Plavčana, ktorý dovolil, aby P. Krajňák organizoval takúto konferenciu: „Pán minister Plavčan by sa mal postarať o to, aby pán Krajňák nemiňal peniaze ministerstva na veci, do ktorých nemá čo hovoriť. A zároveň by mu už mohol konečne aj povedať, čo je jeho náplňou práce na ministerstve. Určite nie diskutovať o tom, čo sa bude učiť na slovenských školách.“

Podľa hlavných správ.sk, 5. 7. 2017 (výňatok)

Hroby z prvej svetovej vojny

V pláne tohtoročného tematicko-náučného podujatia oblastného výboru SZPB v Trebišove bola návšteva najväčšej vodnej nádrže v SR Starina (najväčší zdroj pitnej vody v strednej Európe, ktorý pitnou vodou zásobuje státisíce obyvateľov Košíc, Prešova a celého Zemplína).

No nie toto bolo naším prioritným cieľom. Tým bol udržiavaný vojenský cintorín z roku 1917 v obci Topoľa. Je v ňom 119 jednotlivých hrobov a 34 šácht s tromi až štyrmi pochovanými vojakmi.

Celkovo je tu pochovaných 240 vojakov prevažne rakúsko-uhorskej armády zo 44. pešej divízie, ktorá počas zimnej ofenzívy od februára 1915 operovala v oblasti horského hrebeňa Malého Bukovca nad Topoľou. V okolí hrebeňa sú ďalšie vojenské cintoríny: v Runine leží 90 ruských

Spoločná fotografia členov ObV SZPB z Trebišova na 100-ročnom vojenskom cintoríne v obci Topoľa.

vojakov a v Ruskom Potoku 137 rakúsko-uhorských.

Boje v tomto priestore pripomína kamenný pomník v doline Uličky medzi obcami Topoľa a Runina. Sú tu pochovaní aj ruskí zajatci a miestni

obyvatelia tvrdia, že aj tureckí vojaci.

Na horskom hrebeni Košalata sa nachádza najvyššie položený vojenský cintorín z 1. sv. vojny na Slovensku (851 m nad morom), známy, ako „Ruský

cintorín“ s 2 200 predovšetkým ruskými vojakmi.

V Uličí sa nachádza kultúrna pamiatka na zelenej lúke s maketami drevených pravoslávnych cirkví z Topoľa, Príslop, Kalnej Roztoky, Novej

Sedlici a Uličského Krivého.

Na záver sme sa poďakovali Ladislavovi Jurpakovi za možnosť vykúpať sa a ochutnať kotlíkový guláš v jeho zariadení na Sninských rybníkoch.

–MU–

V prírode je vždy čo vidieť a počuť

V predposledný deň školského roka sa o tom presvedčili žiaci ZŠ vo Vyšnej Olšave.

Po úvodnej besede v triede, kde ich Ján Marušiak zoznámil s cieľmi Poľovníckeho zdru-

ženia, celé dopoludnie strávili v lese pod Kamianou. Už samotná vychádzka do prírody bola pre inak neposedných žiakov zážitkom. Obdivovali krmidlá pre srny a jelene, di-

viakov i vtáctvo. Tieto doplnili pokrmom i soľou.

Predseda základnej organizácie SZPB Ján Maruščák im k tomu pútavo rozprával o faune i flóre, ale aj o tom, ako chrániť prírodu. V jednej chvíli inak neposední žiaci dokázali byť maximálne ticho. A až vtedy zistili, aký intenzívny je život v prírode. Bolo počuť spev vtákov, zvuky zvierat, šum lesa... skratka vytvorila sa doposiaľ nepoznaná zvuková kulisa.

Vychádzka do prírody splnila svoj cieľ, riaditeľka ZŠ v pokoji mohla popodpisovať vysvedčenia a členovia ZO SZPB majora Kukorelliho vo Vyšnej Olšave sa potešili zo svojej ďalšej vydarenej akcie. –JM–

Boli sme strieľať v Rakúsku

V dňoch 6. až 9. júla 2017 sa konala 29. medzinárodná strelecká súťaž v priestoroch vojenskej leteckej školy v Langenlebarn (Rakúsko) a na strelnici v St. Pöltene. V partii 254 súťažiacich zo šiestich krajín nás reprezentovalo družstvo oblastného výboru SZPB z Prešova v zložení Igor Cienik, Juraj Dorko, Milan Maras a Lubomír Vajčovec.

Za usporiadateľov všetkých privítal veliteľ leteckej školy Mag. BrigGen Schiefert Günter, ktorý spomenul históriu tejto súťaže a pripomenul, že nie výsledky sú hlavné, ale že je to nadväzovanie ďalších priateľstiev.

Hoci sme z niektorých zbraní nestrieľali už dva roky (prvý deň – strelba z luku, pištole P 80, hod ručným granátom; druhý deň – strelba zo samopalu StG 77 na 200 metrov), neboli sme najhorší a v niečom sme sa umiestnili

aj v prvej polovici súťažiacich.

Celá súťaž bola predchnutá oslavami 50. výročia založenia Unteroffiziersgesellschaft NÖ Zweigverein Langenlebarne a rozlúčkou riaditeľa súťaže ppor. Ericha Malacka s jeho aktívnou službou.

Zaujímavou bodkou súťaže bola tombola, kde J. Dorko vyhral vyhliadkový let lietadlom a I. Cienik hodinky limitovanej série istej svetovej značky.

–LV–, snímka –MM–

(Pre Bojovník bez nároku na honorár)

Hoci dolnooravská obec Párnica si svoje oslobodenie už pripomenula, táto snímka je dôkazom, že do každoročného boja s falzifikáciami o porážke nacizmu a fašizmu sa čoraz výraznejšie zapája aj najmenšia párnická mládež.

Výraz v tvári týchto mladých obrancov pravdy nasvedčuje, že si veľmi vážia možnosť niesť štafetu protifašistického odboja, ktorú začali ich dedovia a pradedovia.

Dušan Sabol

Cesty za poznaním minulosti 2017 – 9. ročník literárnej a výtvarnej súťaže

Pri príležitosti 73. výročia SNP a 72. výročia ukončenia 2. svetovej vojny sa uskutočnil už 9. ročník celoslovenskej literárnej a výtvarnej súťaže Cesty za poznaním minulosti 2017. Hlavnými organizátormi boli Múzeum SNP a SZPB. Záštitu nad súťažou prevzal prezident SR Andrej Kiska. V literárnej časti autori prezentovali dielo v oblasti prózy alebo poézie. Žiaci využili úvahu, rozprávanie, opis, rozhovor. Vo výtvarnej časti súťažili vo využití kresby, malby, fotografie či v kombinovanej technike.

Do súťaže bolo zaslaných 456 literárnych a 925 výtvarných prác z územia celého Slovenska. Slávnostné vyhodnotenie s odovzďaním cien sa uskutočnilo 15. 6. 2017 v Múzeu SNP v Banskej Bystrici (na základe hodnotenia odbornej literárnej a výtvarnej poroty zloženej z pedagógov a porotcov menovaných organizátormi súťaže).

LITERÁRNA ČASŤ

1. KATEGÓRIA:

1. miesto: Radoslava Rajniaková, 8 rokov. ZŠ s MŠ Pohorelá, Kpt. Nálepku 878. „Aký by bol svet bez vojen?“

2. miesto: Sabina Rosičová, 10 rokov. ZŠ s MŠ Stakčín, SNP 412. „Moji starí rodičia“

3. miesto: Matej Štulrajter, 9 rokov. ZŠ Školská 511/2, Čierny Balog. „Tri želania“

2. KATEGÓRIA:

1. miesto: Slávka Peštová, 15 rokov. ŠZŠ Jarovnice 96. „Príbeh o mojom dedkovi“

2. miesto: Emma Litvová, 14 rokov. ZŠ Bezručova 66, Trenčín. „Mat' tak tri želania“

3. miesto: Martin Žemba, 15 rokov. ZŠ Dr. D. Fischera 2, Kežmarok. „Výzva“

3. KATEGÓRIA:

1. miesto: Zuzana Zaušková, 17 rokov. ZUŠ J. Cikkeru, B. Bystrica. „Spomienky prinášajú radosť i smútok“

2. miesto: Viktória Kovalčíková, 18 rokov. Gymnázium J. F. Rimavského, Kláštorňa 37, Levoča. „Spomienky vracajú radosť aj smútok“

3. miesto: Ivana Šaffová, 17 rokov. SOŠ obchodu a služieb, Školská 4, Michalovce. „Záračná ryбка“

Príbeh o mojom dedkovi

Takže vám poviem príbeh o mojom dedkovi. Síce neviem, čo robil, keď bol mladý, a koľko mal frajeriek. Jediné, čo viem, že bol veľmi dobrý a milý.

Keď som bola malá, moja mama sa o mňa nestarala, urobila jedine to, že ma priviedla na tento svet. Svoju láskou ma k sebe neprítúlila. Bola prelietavá, behala za mužmi a spala s nimi. Mňa nechávala doma maličkú, ale môj dedko sa o mňa staral akoby som bola jeho vlastná vnučka, aj keď som nebola.

Moja babka pila a starala sa iba o svoj vlastný život. Stále chodila domov opitá. Dedko robil v Košiciach a nemal ma kde nechať, tak ma odniesol k svojej sestre. Keď dostal výplatu, minul ju na mlieko, plienky a ešte aj iné veci, ktoré som potrebovala. Keď som mala desať rokov, pochopila som, čo sa deje.

V tom čase som sa dozvedela, že môj biologický otec predal moju mamu inému mužovi. Takmer som dostala infarkt. Mala som pocit, akoby ma podviedol. Moja matka mi povedala, nech sa netrápim, že som ešte malá na to, aby som pochopila dospelých.

Keď som začala chodiť do školy, našla som si tam kamarátky. Sú skvelé. Rozumiem si aj s pani učiteľkou. Je dobrá a milá aj napriek tomu, že ma dokáže rozčlítiť. Vtedy, keď ma neprávom obviní. To si myslím ja. Nemôžem sa na ňu hnevať, lebo ju mám príliš rada a iba ona vie o mojej bolesti a o mojich problémoch. Jediné ona sa dokáže so mnou porozprávať, poznala aj môjho dedka.

Keď som mala jedenásť rokov, môj život bol pre mňa cez deň aj v noci ťažší. Presne 28. marca mal dedko ísť do nemocnice na operáciu srdca. Povedal mi len to, že nech robím čokoľvek, stále bude stáť pri mne. A že ma má veľmi rád. Keď zomrie, mám sa starať o svoju babičku a nemám chodiť sama po večeroch vonku.

Povedala som mu, aby nehovoril také veci, že on nezomrie a vráti sa späť. Vedela som, že on nezomrie! Ešte neprišiel jeho čas, neprišla jeho posledná chvíľa. Prosil ma Boha, aby mi ho nezobral, lebo on je jediný človek, ktorého som mala veľmi rada. Bol mi ako otec.

Boh ma vyslyšal. Dlhो sme o ňom nevedeli nič. Až keď ho šla babička navštíviť, lekár povedal, že je veľmi silný. Keď sa zobudil po operácii, pýtal si vodu. Nemohol nič jesť, dostával infúzie a bol veľmi slabý. Keď som sa vrátila jedného dňa zo školy, babička povedala, že dedko už vstal z postele. Vtedy som bola veľmi šťastná. Ďakovala som Bohu, že vypočul moje prosby.

Keď už bol dedko doma, asi po dvoch týždňoch začal pri obúvaní číziem krváčať, nič si poškodil na nohe. Vtedy som prišla zo školy, na posteli niekto ležal. Moja teta mi povedala, že je to môj dedko. Nemohla som tomu uveriť. Keď sa posadil, bol biely ako sneh. Bol bleďý a zničený. Keď vyslovil moje meno, bolo mi do plaču a išlo mi srdce puknúť. Cítila som sa veľmi zle a keď som videla, ako mu krváca rana na nohe, bolo mi nanič. Povedal mi, aby som mu vymenila obväz. Jeho krv bola na mojich rukách a keď som uvidela aj tú jeho ranu, bolo mi ho veľmi ľúto. Navyše mal porezaný celý hrudník po operácii srdca.

Veľmi trpel, a ja som nemohla nič robiť, len sa pozeráť. Keby som mu mohla po-

môcť, bola by som urobila aj nemožné, bola by som obetovala všetko. Bolelo ma, že trpí, hoci nedával najavo svoju bolesť. Ale ja som už videla na ňom, kedy mu bolo zle. Pomáhala som mu, ako som vedela. Kýmila som ho, podávala mu lieky, masírovala ho a vynášala moč. Mala som pocit, že som mu niečo dlžná, že som mu zaviazaná a že mu málo pomáham. Mala som s ním veľmi pekné zážitky.

Keď sme zdobili vianočný stromček, rozprával o svojej prvej láske. Potrebovala som uniknúť od starosti a odchádzala som z domu k frajerovi a kamarátkam. Na všetko zlé som chcela zabudnúť. Jediné, čo ma zaujímalo, bolo, že kedy sa zas s nimi stretnem. Neuvedomovala som si, že ma potrebuje môj dedko. Robila som si, čo som chcela. Právý dôvod nebol ten, že som túžila mať frajera a robiť si, čo sa mi zažiada. Bola som už z tých všetkých starostí taká unavená.

Doma ma stále kritizovali a zaparali do mňa. V noci som nespala, bála som sa, že zaspím, keby ma o niečo dedko prosil alebo keby sa mu niečo stalo. Chodila som do školy, bola som unavená, zhoršili sa mi aj známky.

Nadalej som chodila s frajerom aj napriek tomu, že som ho neľúbila. Chodila som s ním preto, aby som upokojila svoje chvenie. Neuvedomovala som si, že sa mám starať o svojho dedka, ktorého mám veľmi rada. Keď bol zase v nemocnici, neuvedomovala som si, že je to s ním až také vážne.

Keď som prišla domov, moja teta sa rozhodla, že napečie pagáče, lebo je hladná. Strýky ma poslal po slaninu. Keď som bola na pol ceste, prišli nám povedať, že dedko zomrel. Nemohla som tomu uveriť. Stála som ako zarazená. Potom som s plačom utekala k svojej babičke povedať jej to. Nemohla som zo seba dostať slovo, len som plakala. Všetci sa zľakli, lebo si mysleli, že ma vonku bili.

Potom mi teta dala facku, aby som sa spamätala. Až vtedy som zareagovala a povedala som im, čo som sa dozvedela. Stále som tomu nemohla uveriť a stále som sa obviňovala. Neznášala som sa, že som nebola pri ňom, keď ma potreboval. Povedala som niečo, čo vážne lutujem. Povedala som, že neznášam Boha, že ním pohľadám, lebo mi vzal človeka, ktorého som mala veľmi rada. Bol mi priateľom, otcom, matkou aj dedkom. Aj keď som mu nikdy nedala najavo, ako veľmi ho mám rada.

Akoby zomrela polovica môjho tela. Cítila som sa zranená a sklamaná, moje srdce horelo od žiaľu, keď som ho videla na vlastné oči ležať v truhle. Ležal nehybne bez radosti. Vtedy som pochopila, že už nikdy nebudem počuť od neho milé slovo, nikdy ma nepohládka, nikdy nebudem počuť jeho milý hlas.

Môj život sa úplne zmenil. Po večeroch som chodila von. Frajera som stratila, ale to mi neprekáža. Chodila som von preto, aby som nemyslela na dedka a zbavila sa výčitiek svedomia. Chcela som zabudnúť na všetko, čo sa stalo, čo som videla a cítila. Napriek tomu to nie je možné. Predstavovala som si, že sa vôbec nič nestalo, že dedko leží doma na posteli. Viem však, že mi ho už nikto nikdy nevráti. To je koniec príbehu o mojom dedkovi.

Slávka Peštová, 9. A, SZŠ Jarovnice

Aký by bol svet bez vojen?

Krajší....
Ludia by žili v mieri a v priateľstve.
Nikto by nezomrel zbytočne.
Do detských izieb by nepadali bomby.
Na líkach by neboli podupané kvety.
Po lesoch by sa prehánali zvieratká.

Na oblohe by svietilo jasné sniečko.
Naháňali by sa tam čisté obláčiky.
Všetci by sme sa tešili z každého nového dňa.
Svet by bol jednoducho naj...!

Radoslava Rajniaková
II. A trieda, ZŠ s MŠ Pohorelá

Juraj Paluš

Spomienky prinášajú radosť i smútok

Len som tam bezducho stál a s prižmúrenými očami hľadel do diaľky na zapadajúce slnko. Vysokú trávu prechádzal chladný októbrový vietor, ohýbal ju, vlnil. Občas sa do mňa nepriateľsky zaprel, akoby si myslel, že ma odtiaľto odveje preč. Strapatil mi vlasy a chumáčce dymu z mojej cigarety rozfúkol skôr ako som mohol vidieť stúpať ich k oblakom.

Bolo zvláštne byť tu opäť. Dedina vyzerala úplne rovnako ako predtým, akoby sa nič nezmenilo, len rozsiahla lúka bola zarastenejšia. V duchu som bojoval s túžbou pozrieť sa na hodinky. Vedel som, že to nemá zmysel. Bol som si celkom istý, že ten vlak stihnem.

Myšlienky mi zabľúdili opäť k nej. Opäť som cítil jej sladkú vôňu, počul jej smiech, videl jej oči. Ako dieťa som sem chodil každý deň a hrávali sme sa spolu od rána do večera. Čakávala ma na vlakovkej stanici, odkiaľ sme pešo chodili k nej domov. Jej otec nám vždy dal nejaké sladkosti, a tak som jej tvrdil, že má toho najlepšieho otca na svete.

Ujo bol mohutný chlap, s holou hlavou, veľkým bruchom a svalnatými rukami. Mamu nemala, pretože ich opustila, ešte keď bola malá.

Nárazy vetra na moju hrud' mi pripomenuli ich hojdačku. Bola to obrovská pneumatika visiaca na silných lanách uviazaných o veľký orech vedľa ich domu. Zvykli sme sa tam spolu hojdať, ešte aj v zime, napriek tomu, že nám omfzali zadky. Tá hojdačka bola naším posvätným miestom. Tam sme zvykli lízať lízanky od jej otca. Hojdali sme sa a radovali zo sladkých chutí na našom jazyku.

Keď sme už boli príliš veľkí na to, aby nám jej otec dával sladkosti, vraveli sme si zážitky z našich životov a smiali sa súčasne s kmitmi hojdačky.

Karin Reichertová

Sofia Mičková

takmer každých päť minút. A keď som uvidel, že jeden práve teraz stojí na stanici, vzchopil som svoje trasúce sa nohy a uháňal som k dverám otvoreného vagona. Vbehol som doň zadychčaný a roztrasený, v mysli si opakujúc, že o chvíľku som tam. Nervózne som sa prechádzal v úzkej uličke vlaku. Hľadel som z okna a keď som uvidel dlhú lúku, na ktorej sme sa ako deti zvykli hrať naháňačku, obrastenú trávou, ktorá v tejto tmavej noci vyzerala ako tmavé jazero, nedočkavo som utekal k dverám vagona. Bol som taký vystrašený, že som si vôbec nevšimol, že vlak nebrzdí, až kým neminul stanicu v jej dedine.

Tuho mi zovrelo hrdlo. Začal som nekontrolovane kričať a trieskať do vlakových dverí. Jedna pani sa ma opýtala, aký mám problém. Spomínam si len, že som ňou začal triasť a kričať som na ňu : „Prečo ten vlak nestojí?“

„Toto je rýchlik, mladý pán, ten stojí len v najbližšom meste.“
Tie slová ma zničili. A ju tiež. Po tvári mi práve rovnako ako rýchlik po trati utekala slza. Neovládateľná, nezastaviteľná, obrovská slza. Zavrel som oči. V mlákach mojich slz sa na mňa usmievala moja mama a otec. Držali ma na rukách zabaleného v bielej perinke. Kúpili mi obrovskú krabicu lega za moje prvé vysvedčenie. Môj pes mi obľúval tvár a šibal chvostom, od štastia, že ma vidí. Stál som na stupienku víťazov a v ruke držal zlatú medailu. Šoféroval som svoje prvé auto. Sánkovo som sa. Skákal do mora. Utekal, plával, tancoval, smial sa, objímal som ju, bozkával.

S úsmevom som otvoril oči a zatúžil som čosi z toho zažiť aspoň ešte raz. Možno keby to nebol rýchlik, stihne ešte zabrzdiť, prebehlo mi myšliou pred tým, ako mi vyrázilo dych.

Zuzana Zaušková, ZUŠ J. Cikkeru, Banská Bystrica

VÝTVARNÁ ČASŤ

1. KATEGÓRIA

1. miesto: Juraj Paluš, 5 rokov. ZUŠ J. Cikkeru Banská Bystrica. „Zem je našim domovom, chráňme ju“

2. miesto: Jakub Komara, 8 rokov. ZUŠ Antona Cigera, Hviezdoslavova 12, Kežmarok. „Život v mieri“

3. miesto: Jakub Bukaj, 9 rokov. SZŠ Obrancov mieru 9, Detva. „Zem je našim domovom, chráňme ju“

Čestné uznanie: Patrik Passia, 9 rokov. ZŠ v Kurime, Družstevná 222. „Zem je našim domovom, chráňme ju“

2. KATEGÓRIA

1. miesto: Sofia Mičková, 14 rokov. ZŠ M. Rázusa 3, Zvolen. „Spomienky vracajú radosť aj smútok“

2. miesto: Michaela Ivašková, 15 rokov. SZŠ, Škola u Filipa, Ružová 14, Banská Bystrica. „Spomienky vracajú radosť aj smútok“

3. miesto: Ester Halagová, 13 rokov. ZŠ Kúpeľná 2, Prešov. „Spomienky vracajú radosť aj smútok“

Čestné uznanie: Jakub Kršák, 13 rokov. ZŠ sv. Don Bosca, 1. mája 24, Zlaté Moravce. „Aký by bol svet bez vojen“

3. KATEGÓRIA

1. miesto: Karin Reichertová, 18 rokov. SUŠ Ladislava Bielika, Vajanského 23, Levice. „Spomienky vracajú radosť aj smútok“

2. miesto: Simona Zvoneková, 17 rokov. SUŠ scénického výtvarníctva, Sklenárova 7, Bratislava. „Zem je našim domovom, chráňme ju“

3. miesto: Nicholas Wintzler, 17 rokov. SOŠ Školská 20, Prešov. „Spomienky vracajú radosť aj smútok“

Čestné uznanie: Lukrécia Chrenková, 17 rokov. ZUŠ J. Cikkeru Banská Bystrica. „Spomienky vracajú radosť aj smútok“

Spomienka z roku 1944

Keď bola branná moc ZSSR už zničená...

Pred troma rokmi, 9. októbra to bolo, Hitler mal veľkú reč o svojom rozhodujúcom ťažení na východ. Na druhý deň omračoval v bratislavských novinách štvorstĺpcový titul: „Branná moc Sovietskeho zväzu je zničená. Posledný veľký útok zničí protivníka ešte pred zimou“. Tak sa chválil v tých dňoch Hitler.

Boli to pohnuté časy. Práve sa začínal sústredený útok na Moskvu. Namyslený fanatik chcel svetu a pred dejinami dokázať, že nebude nijakej analógie medzi ním a Napoleonom. Šéf ríšskej tlače Dietrich dával v medzinárodnej informačnej kancelárii čestné slová zástupcom zahraničnej tlače, že sovietskej brannej moci prakticky už niet. Že je zničená zo štyroch pätín.

A my sme zatiaľ vtedy so zatajeným dychom sledovali ten uragán, ktorý sa valil po diaľniciach a rovinách na Moskvu. Sovietska zem, vlast' slobodných sovietskych národov a vlast' pracujúcich celého sve-

ta, mala byť zasiahnutá priamo a vo svojom srdci.

Útočili naň najobávanejší generáli sveta – Ale nečakali... Nečakali, že tu nájdú ešte mocnejšieho generála. Tým bol sovietsky ľud. Zachránil vlast' socializmu, zachránil svet. Hrdina tejto vojny. A jej víťaz.

Ten ľud musel zvíťaziť. Keď ľúty nepriateľ dral sa nepredstaviteľným náporom už do predmestí Moskvy, ten stotočný ľud vedel zachovať rozkaz najvyššieho maršala, že nikto nesmie ustúpiť ani o meter. Pred Moskvou sa nesmelo ustupovať. A sovietsky vojak a sovietsky občan mal v sebe silu dodržať v tých hrôzach tento dejinný

rozkaz – a už vtedy vyhral pred troma rokmi túto vojnu.

Mal v sebe silu vypestovanú vierou v socializmus, silu, prýštiacu z oddanosti veci človeka, z oddanosti myšlienke a z nesmiernej lásky k svojej ohrozenej vlasti pracujúcich. Ona dala mu odvahu silnejšiu ako smrť, a dala mu všetku moc nad nepriateľom. Vtedy už stratil nepriateľ všetky nádeje a odvtedy vedie prehranú vojnu.

Sú tomu tri roky. Pred troma rokmi boli Nemci pred Moskvou. Po troch rokoch krčia sa ďaleko na vlastnej hranici. Nad ňou stojí dnes sovietsky vojak. Stojí ako víťaz. Vie o tom.

Veď vo svojom srdci nosí silu, ktorá mu dala všetku moc nad nepriateľom.

Pravda, ročník 1944, B. Bystrica, v nedelu 8. októbra

Aj takto vyzerala vojnová Bratislava vďaka „víťaznému pochodu“ Tisa proti bolševikom a spojencom.

V Petržalke sa zachovala Ulica Alžbety Gwerkovej

A. Gwerková pochádzala zo židovskej rodiny. V rokoch 1917–1919 študovala na obchodnej škole, 1919–1925 na gymnáziu v Banskej Bystrici, 1925–1930 češtinu a maďarčinu na Filozofickej fakulte UK v Prahe.

Absolvovala študijný pobyt na Sorbonne v Paríži a v Rumunsku v Kluži. Neskôr pôsobila ako učiteľka v Spišskej Novej Vsi, v Rimavskej Sobote a na maďarskom učiteľskom ústave v Bratislave. V rokoch 1939–1944 učila na gymnáziu a na učiteľskom ústave v Banskej Štiavnici.

Bola iniciátorkou a priekopníčkou modernej slovenskej hungaristiky. Vedecky pracovala aj v oblasti historiografie, sústredila sa na obdobie starších slovenských dejín v období reformácie. Neskôr sa zamerala na problematiku maďarskej literatúry 19. a 20. storočia. Spolupracovala na slovensko-maďarskom slovníku. Venovala sa aj

výskumu slovenskej literatúry, pripravila medailóny o popredných slovenských spisovateľoch, v rukopisoch zanechala

monografie o E. M. Šoltésovej a teoretickú prácu o románe. V rokoch 1932–1938 bola členkou redakčného kruhu Prúdiv, literárneho časopisu Služba.

Alžbeta Gwerková bola tiež aktivistkou a funkcionárkou spolkov a ženského hnutia na Slovensku, spoluzostavovateľkou a spoluautorkou feministického zborníka, v ktorom propagovala úplnú emancipáciu ženy.

Alžbeta Göllnerová-Gwerková, účastníčka SNP, bola tiež rasovo prenasledovaná. Dňa 10. novembra 1944 ju zatkli nacisti v Banskej Bystrici. Napokon bola popravená nacistami spolu s ďalšími väzňami z Banskej Bystrice, ranou do tyla v protitankových zákopoch pri Banskej Bystrici (masaker v Kremničke).

Zdroj: internet

Viete, že...?

...budovanie československých jednotiek na území ZSSR sa uskutočnilo na základe československo-sovietskej dohody z 18. 7. 1941?

Detaily výstavby motorizovanej brigády, organizácia jej prvého práporu a náhradnej rotý boli dohodnuté 10. januára 1942 na zasadnutí československo-sovietskej komisie.

Ako prvý 5. 2. 1942 dorazil do Pervomajskej kasárne v Buzuluku transport hlavne českých dôstojníkov a poddôstojníkov z Oraniek, ktorí sa stali veliteľsko-inštruktorským základom nového práporu. Od 12. 2. 1942 teda začala aj de facto existovať prvá čs. vojenská jednotka na území Sovietskeho zväzu. Bojovú zástavu si však jednotka plk. Ludvíka Svobodu prevzala už 27. 1. 1942 v prítomnosti náčelníka čs. vojenskej misie v ZSSR plk. gšt. Heliodora Píku. Predstaviteľ mesta Buzuluk na ňu pripevnil stuhu s nápisom: „Smrť nemeckým okupantom“.

Keď 30. 1. 1942 začína 1. čs. samostatný poľný prápor v ZSSR presun na front, predstavuje ho 26 dôstojníkov, 10 rotmajstrov, 237 poddôstojníkov, 663 vojakov a 38 žien.

...po Pražskej bola druhou najrozsiahlejšou operáciou Červenej armády na pražsko-karpatskom smere Západokarpatská operácia?

Na oboch stranách sa jej zúčastnilo vyše milióna vojakov, nasadených bolo takmer 15 000 diel a mínometov, 800 tankov a 2 000 bojových lietadiel.

Táto operácia patrila medzi najefektívnejšie. Červená armáda v nej rozdrvila celé košicko-prešovské zoskupenie fašistov, oslobodila ostatnú časť východného Slovenska s mestami Košice, Prešov, Bardejov, celý Spiš a vstúpila do údolia Váhu pred L. Mikulášom.

...za slobodu Slovenska zaplatilo životmi asi 45 000 rumunských vojakov 1. a 4. rumunskej armády?

Tento údaj uvádza publikácia „Protifašistický odboj na Slovensku v rokoch 1938–1945“.

...počas Kórejskej vojny (1950–1953) bolo na Pchjongjang zhodených 428 tisíc bômb? A že to bolo viac bômb, ako malo mesto pred vojnou obyvateľov?

Mesto tým bolo prakticky vyhladené a preto ho nanovo vybudovali. Anglická verzia Wikipédie odhaduje, že táto vojna bola zaplatená životmi 1 550 000 severokórejských obetí.

...československá hranica s Rakúskom bola opevnená už v dobe jej anšlusu?

Opevnenia na hranici s Rakúskom sa začali budovať už v roku 1936. Išlo o ľahké opevnenia vz. 36, o rok neskôr sa objavili aj tzv. ropiky (LO vz. 37) a nakoniec v roku 1938, už ako reakcia na anšlus aj ťažké opevnenia.

...sumárny vojenský rozpočet európskych štátov NATO je 250 miliárd euro?

Znamená to, že Európania v NATO prevyšujú dnes zbrojnými výdajmi spolu Rusko s Čínou. Trumpov tlak na vojenské výdaje každého európskeho člena NATO na 2-percentá (plus vojenský rozpočet USA) už ľudia nazývajú Trumpovým štartérom pretekov v zbrojení.

...holokaust – hromadná likvidácia európskych židov – bol páchaný už predtým, ako bola prijatá konvencia OSN? A že holokaust je príkladom genocídy práve kvôli jeho masovému charakteru?

Ruské médiá uvádzajú, že podľa rôznych údajov počas holokaustu zahynulo od 6 do 11 miliónov ľudí. Taký rozptyl čísel sa vysvetľuje tým, že mnohí historici rátajú medzi obeť genocídy aj predstaviteľov iných etnických skupín. Okrem židov aj Slovanov, cigánov, Svedkov Jehovových a ďalších.

VZ OSN v januári 2005 zorganizovalo počas svojho 28. zasadnutia spomienkové zhromaždenie pri príležitosti 60. výročia oslobodenia komplexu koncentračného tábora Auschwitz-Birkenau v roku 1945. Následne v rezolúcii nazvanej Spomienka na holokaust, schválenej 1. 11. 2005, stanovilo, že 27. január bude Medzinárodným dňom pamiatky obetí holokaustu a bude sa pripomínať každoročne.

Vtedajší generálny tajomník Kofi Annan po schválení rezolúcie označil holokaust za „jednoznačné zlo“.

Neskôr, 26. 1. 2007, VZ OSN schválilo rezolúciu, v ktorej odsúdilo popieranie holokaustu. Stalo sa tak niekoľko týždňov po Iránom organizovanej konferencii, ktorej účastníci spochybňovali masové vyvražďovanie židov počas 2. sv. vojny. Konkrétne sa „bez výhrad“ odsudzovalo „akékoľvek popieranie holokaustu“. OSN tiež „vyzvala všetky členské štáty, aby odmietli akékoľvek popieranie holokaustu ako historickej udalosti“ alebo akékoľvek aktivity s týmto cieľom.

Adriana Mikundová

„Z rozkazu jeho Veličenstva...“ Rumunsko na ceste od spojenectva s Nemeckom k vystúpeniu z Osi

Rumunsko je jednou z mála krajín, ktorá získala územia v oboch svetových vojnách. V septembri 1940 bolo značne oslabené, stratilo veľkú časť svojho územia. Najskôr prišlo o Besarábiu, ktorá sa stala súčasťou ZSSR, južnú Dobrudžu získalo Bulharsko a rozhodnutím Ribbentropa a Ciana pripadla podstatná časť Sedmohradská Maďarsku.

Túto zložitú situáciu využila Železná garda (radikálne orientovaný spolok rumunských fašistov), ktorá sa 3. septembra 1940 pokúsila o puč v Bukurešti a Brašove. Prevrat sa nepodaril, no Rumunsko zaplavila vlna štrajkov. Hľadal sa vinník za neutešenú politickú i hospodársku situáciu. Kráľ Karol pre rôzne excesy, ako aj pre jeho škandalózne pomery s Helen Lupescu sa stal v krajine neoblíbený.

Karol si situáciu veľmi dobre uvedomoval a vedel, že prijateľné riešenie, ktoré by vyhovovalo aj jemu, nenájde. Napriek tomu sa bez boja nemienil vzdať. Vedel však, že sa na pomoc od nikiaľ spoľiehať nemôže. Pre ústupky, ktoré urobil Hitlerovi, sa Anglicko a Francúzsko od neho odvrátilo. Nemcom taktiež nevyhovoval pre jeho predchádzajúce aktivity v Malej dohode a pre jeho sympatie k ČSR v dňoch Mníchova. Hitler potreboval v Rumunsku poľnejšieho vládca.

Nástup fašizmu

Po demisii premiéra Gikurta, Karol uvažoval koho poveriť zostavením novej vlády, aby upokojil situáciu v krajine. Riešenie veľa nebolo. Rozhodnutie padlo v stredu 4. septembra, kedy si pozval na rozhovory o zostavení novej vlády ministra obrany generála Iona Antonesca.

Generál však kráľa príliš nepotešil. Súhlasil s tým, aby bol vymenovaný za ministerského predsedu, pričom sľúbil aj nastoliť poriadok v Rumunsku, ale len pod podmienkou, že Karol okamžite odstúpi. Kráľ si vyžiadala určitý čas na rozmyslenie.

Ráno 6. septembra 1940 poslal Karol Antonescovi list, v ktorom oznamuje, že sa vzdáva trónu v prospech svojho syna Michala. Ešte v ten istý deň sa sotva dvadsaťročný Michal stáva kráľom. S mladým panovníkom sa vlády ujíma aj generál Ion Antonescu.

9. septembra 1940 nový ministerský predseda vydáva osobné vyhlásenie k národu: „*Rumuni! Po prvý raz v živote som sa rozhodol pre lož a porušil prisahu, keď som vašim menom požiadal o abdikáciu kráľa, v ktorého som stratil dôveru. Urobil som tak pre-*

to, aby som zachránil národ pred strašným ponížením a katastrofou. Boh, vy a dejiny ma budú súdiť...“

14. septembra podpísal kráľ Michal spolu s Antonescom dekrét, ktorým bolo Rumunsko vyhlásené za národný štát na čele s Antonescom, ako „Vodcom“.

O necelý rok viedlo Rumunsko po boku nacistického Nemecka vojnu nielen voči Sovietskemu zväzu, ale neskôr aj proti západným spojencom.

Počiatky odboja

Po prepadaní ZSSR boli Rumunsku opäť prinavrátené (dávne cárske územia – pozn. red.) Besarábia, Bukovina a pripojili sa aj nové územia, ktoré boli zabrané ZSSR.

Národ jasal, no po prvom nadšení prichádzalo vytriezvenie. Obrat nastal hlavne po stalingradskej bitke, v ktorej Rumunsko stratilo 18 divízií. Heslo „Zjednotenie národa“ (išlo o pripojenie stratených území) prestávalo pôsobiť. Krajina sa znovu zmietala v hospodárskych problémoch a dostávala sa do politickej izolácie.

V priebehu roku 1943 sa začína masovejšie prejavovať odpor proti fašistickému režimu. Rastie počet sabotáží. Túto diverznú činnosť uskutočnili prvé partizánske oddiely, ktoré rozšírili svoju aktivitu začiatkom leta 1944.

Debakel Antonescovej politiky si začala uvedomovať aj jeho vláda i samotný kráľ. Minister zahraničných vecí profesor M. Antonescu prostredníctvom rôznych diplomatických kanálov sa snažil nakontaktovať na západných spojencov. Boli to predovšetkým jeho aktivity v Madride, Lisabone a Sofii. Všetky pokusy ešte v zárodku stroskotali, pretože narážali na rázny odpor Berlína. Napokon, ani spojenci nejavili veľkú ochotu vyjednávať s Antonescom a preto vláda musela diplomatické jednanie prenechať domácej opozícii.

Cez Ankaru bol do Káhiry poslaný princ Barbu Stirbei, bývalý predseda vlády (1927), aby na základe poverenia kráľa a politickej opozície jednal s predstaviteľmi Spojencov.

Od USA a Veľkej Británie žiadalo Rumunsko záruku, že po prevrate na územie Rumunska ne-

vkročí sovietske vojsko (rozumej, že si nezoberie späť dávne ruské územia – pozn. red.).

Prostredníctvom Stirbia sa Michal i predstavitelia najväčších predvojnových strán agrárnej a liberálnej dozvedeli sovietske požiadavky. ZSSR požadoval, aby Rumunsko okamžite vystúpilo z Osi, zastavilo boje proti Sovietskemu zväzu a aktívne sa zapojilo do vojny proti Nemecku. Stalin však žiadne územné záruky okrem navrátenia severného Sedmohradská, okupovaného od r. 1940 Maďarskom, nesľuboval. Bukurešť s jasnou odpoveďou preto trochu váhala.

Veľké nádeje sa vkladali do tzv. balkánskej ofenzívy angloamerických vojsk, ktorú presadzovali najmä Angličania.

Lenže, ani od západných spojencov oveľa optimistickéjšie správy neprichádzali. Veliteľ pre Stredomorie generál Wilson vo svojej depeši, ktorú zaslal predsedovi agrárnikov I. Maniovi, odporúčal, dohodnúť sa s Moskvou.

Príprava na povstanie

Po začatí Jassko-kišiňovskej operácie Červenou armádou (20.–29. 8. 1944 – pozn. red.), bolo zrejme, že ak Rumunsko nič nepodnikne, utrpí totálnu porážku. Rumunská opozícia, aj keď bola veľmi rôznorodá, jedno mala spoločné, nenávisť k antonescovmu režimu. V snahe vyviešť krajinu z katastrofálnej situácie, začala skutočne jednať. Kráľ spolu s opozíciou a časťou generality sa agóniu rozhodli urýchliť a sami uskutočniť prevrat ešte pred príchodom Červenej armády do Bukurešti.

Veľmi aktívne vystupoval kráľ Michal. Dokázal rozdrobenú opozíciu zjednotiť a do tohto zoskupenia pribral dokonca aj komunistov. Stal sa spoluautorom jedného z paradoxov druhej svetovej vojny. Podivuhodného spojenia monarchie s komunistami.

Po zložitých jednaniach 10. augusta 1944 došlo konečne k dohode. Vytvoril sa Národno-demokratický blok. Tvorili ho „historické strany“ agrárna, ktorú viedol Mania, liberálna strana na čele s Brătianuom a Petrascova sociálnodemokratická strana. Trojicu strán

dopĺňala komunistická strana Lucrétia Patrasca. V ten istý deň oznámil Mania telegraficky do Káhiry, že rumunská opozícia súhlasí so sovietskymi požiadavkami.

Dôležitá schôdza sa uskutočnila 20. augusta na Colea Victoria priamo v kráľovskom paláci. Medzi pozvanými hosťami boli okrem kráľových spolupracovníkov Sanatesca a Niculescu-Buzastihu, viacerí generáli a predstavitelia všetkých politických strán združených v Národno-demokratickom bloku.

Rozhovory prebiehali pod vedením samotného panovníka. Podrobne sa rozoberala vojenská i zahraničnopolitická situácia a dospelo sa k jednoznačnému záveru: 26. augusta 1944 sa uskutoční vojenský prevrat.

Taktiež sa dohodlo, že maršal Antonescu bude zaistený v kráľovskom paláci. Zo všetkých možných alternatív sa táto javila ako najschodnejšia.

Vážnejšie problémy vznikli pri otázke, kto bude zostavovať novú vládu a ako sa prerozdedia ministerské kreslá. Na základe vzájomných kompromisov sa dohodlo, že za predsedu vlády kráľ vymenuje generála Constantina Sanatescu.

Každá politická strana mala byť vo vláde zastúpená jedným ministrom, ostatné ministerstvá obsadia vojaci a odborníci.

Rumunsko bez Vodcu

Aby sa odpútala Antonescova pozornosť, kráľ 22. augusta usporiadal na svojom statku v Oltensku poľovačku. Tu sa dozvedel o vojenských neúspechoch rumunských divízií bojujúcich na východe.

Maršal sa nečakane rozhodol, že odíde v nasledujúci deň k svojim jednotkám na front. Ešte predtým však mienil uskutočniť poradu vlády a na 23. augusta kráľa požiadal o audienciu.

Operácia, vyhlásená na 26. augusta, bola ohrozená, muselo dôjsť k zmene plánu. Začiatok povstania sa musel presunúť o tri dni.

Po zasadnutí vlády a porade so zvláštnym nemeckým splnomocnencom Claudiusom, Antonescov mercedes zastavil 23. augusta 1944 o 16.05 hod. na prvom nádvorí kráľovského paláca. Maršal vtedy ešte netušil, že o niekoľko hodín bude palác opúšťať už ako zajatec.

Audiencia sa konala v žltom salóne vedľa kráľovej pracovne, kde boli prítomní plukovník Ionescu a major Dumitrescu s tromi ozbrojenými poddůstojníkmi gardy.

Antonescu oboznámil kráľa s vojenskou situáciou a zároveň ho informoval o tom aké opatrenia navrhuje urobiť, aby s pomocou nemeckých vojsk zastavil sovietsky nápor. Po vyhlásení totálnej mobilizácie, ktorá bola prerokovaná v ranných hodinách vo vláde, požiadal, aby kráľ vydal vyhlásenie k národu s výzvou podporiť maršala.

„*A vy si myslíte, že niečo také podpíšem?*“ Rozhnevane mu skočil kráľ do reči. „*Pán maršal*“, oslovil Michal už pokojnejším tónom Antonesca. „*Vypočul som si váš výklad. Nesúhlasím však s vašimi názormi. Situáciu, na rozdiel od vás, považujem za takú ťažkú, že ohrozuje samotnú existenciu rumunského národa. Za týchto mimoriadnych okolností som nútený pozvať vás funkcie vodcu štátu.*“ Rázne sa otočil a odišiel do svojej pracovne. Tu už bol pripravený Dumitrescu, ktorý čakal na kráľov pokyn.

Následne z kráľovej pracovne do žltého salónu vtrhli traja gardisti vedení majorom Dumitrescom. Ten sa postavil do pozoru pred prekvapeného maršala a zvolal: „*Z rozkazu Jeho Veličenstva ste zatknutý!*“

Koniec diktatúry

Asi hodinu po zatknutí Antonesca, bola začatá akcia bukureštskej posádky. Po vyhlásení hesla „Stoziar“, nastúpili všetky jednotky do určených bojových postavení. Vošiel do platnosti rozkaz generálneho štábu pod číslom 30871/44. Mesto bolo rozdelené na dve operačné veliteľstvá Sever a Juh. Prvé zaisťovalo obranu Bukurešti pred útokom zvonku, druhé uskutočňovalo konkrétne opatrenia vo vnútri mesta.

O 17.30 hod. bola vymenovaná nová vláda generála Sanatesca. Ministrom zahraničných vecí sa stal Niculescu-Buzest. Po 19-tej hodine sa éterom niesol rozrušený hlas mladého panovníka: „*Rumuni! Diktatúra skončila.*“

Novovymenovaná vláda oznámila nemeckému vyslancovi M. von Killingerovi, že Rumunsko prerušuje diplomatické styky s Veľkoneckou ríšou a zároveň vystupuje z Osi. Zastúpením rumunských záujmov v Berlíne poveruje švédske vyslanectvo.

Vláda na základe doterajšieho spojenectva ponúkla Nemcom voľný odchod všetkých jednotiek z Rumunska. Hitler však ponuku odmietol a dopoludnia 24. augusta Nemci bombardovali Bukurešť, v ktorej mali ešte niekoľko oporných bodov.

Na rumunskú žiadosť americké lietadlá 26. augusta zbombardovali nemecké letiská v okolí Bukurešti a tak znemožnili ďalšie nemecké nálety na mesto.

Rumunským jednotkám, spolu s ozbrojenými dobrovoľníkmi z radov obyvateľstva hlavného mesta, sa podarilo v nasledujúcich dňoch zlikvidovať odpor nepriateľských skupín. Bukurešť bola 28. augusta 1944 slobodná.

Augustovému povstaniu sa dlhé roky upieralo čestné miesto v novodobých rumunských dejinách i dejinách druhej svetovej vojny. K zmene historického hodnotenia dochádza až v posledných rokoch.

Ladislav Moravík

autor pôsobí ako doktorand na VŠZaSP sv. Alžbety a prednáša novodobé dejiny

Jubilanti ZO SZPB sa dožívajú

- **Bratislava 3:** Ing. Milan Píka 95 rokov.
- **Bratislava 7:** Anna Chrtánová 87, Rozália Kotuličová 86 a Ján Krištofič 70 rokov.
- **Bratislava 12:** Ing. Zdenka Kramplová 60 rokov.
- **Bratislava 15:** Viera Golianová a Vlasta Kozačková 95, Valéria Dullová 84 rokov.
- **Bratislava 16:** Ľubomíra Lilová 91 a Anastázia Repová 87 rokov.
- **Bratislava 18:** Ing. Soňa Kozáčková 86 rokov.
- **Bratislava 24:** Ivan Votruba 98 rokov.
- **Bratislava 29:** Jozefa Luknárová 65 a Alica Wágnerová 60 rokov.
- **Báhoň:** Mária Kollárová 70 a Stanislav Strážay 65 rokov.
- **Bojnice:** Ľudmila Barborková 84 a Ján Hudec 75 rokov.
- **Bzince p/Javorinou – Cetuna:** Mária Stachová 83 a Miroslav Rubal 65 rokov.
- **Breznička:** Jozef Muška 65 rokov.
- **Bernolákov:** Mária Buchelová 88, Karol Kocka 85 a Anna Zemanová 70 rokov.
- **Banská Bystrica – Radvaň:** Ľudovít Bystran 96, JUDr. Stanislav Žabka 82, Ing. Ľudmila Rusková, Mária Vigašová a JUDr. Stanislav Majsniar 70 rokov.
- **Banská Bystrica – gen. I. Gibalu:** Mária Vitásková 60 rokov.
- **Banská Bystrica – Stred:** Paed-Dr. Ján Čakloš 80 rokov.
- **Banská Bystrica – Tr. SNP:** Pavol Korčok 82 rokov.
- **Banská Bystrica – J. Rýsa – Tr. SNP:** RNDr. Milan Petro 80 a Jela Lustigová 65 rokov.
- **Brezno 1:** Mária Mikluščáková 90 a JUDr. Elena Kollárová 65 rokov.
- **Badín:** Valéria Kloknerová 70 a Anna Majerská 60 rokov.
- **Bačkov:** Martina Il'ková 40 rokov.
- **Cinobaňa:** Helena Činčurová 65 rokov.
- **Cigef:** Štefan Cmarko 85 a Ján Svitok 80 rokov.
- **Čaňa:** Mária Buzová a Pavol Kováč 84, Marta Čigášová a Mária Bernátová 70, Mária Marciová 65 rokov.
- **Čierny Potok – arm. gen. L. Svobodu:** Margita Zagyiová 65 rokov.
- **Čadca:** Ľudmila Žárska 82 rokov.
- **Donovaly:** Tibor Molnár 65 rokov.
- **Dolná Krupá:** Veronika Malíčková 83 rokov.
- **Dolný Kubín:** Ondrej Brtiš 75 rokov.
- **Dunajská Streda:** PhMr. Oľga Alföldiová 82 rokov.
- **Egreš:** Juraj Šimko 75 rokov.
- **Hniezdne:** Ján Mariančík 84 a Anna Lešňáková 65 rokov.
- **Hrušov:** František Kamas 89 a Anton Bendík 86 rokov.
- **Hrachovo:** Anna Keľová 75 a Emília Horvathová 70 rokov.
- **Jasenie:** Eugénia Tanáčová 85 a Miroslav Longauer 80 rokov.
- **Kremnica:** Magdaléna Boldišová 82 a Mária Miertušová 80 rokov.
- **Kráľovský Chlmec:** Tomáš Mittelman 70, Anna Arendášová 65 a Jozef Boršoš 55 rokov.
- **Košice 23 – Západ:** Štefan Rapčák 65 rokov.
- **Košice – Staré Mesto:** Jozef Halaj 92 rokov.
- **Lehota p/Vtáčnikom:** PhDr. Ľudvík Šesták 96, Katarína Turčanová 90 a Helena Benisková 83 rokov.
- **Lučatín:** Ing. Jozef Kvietok 87 rokov.
- **Lučenec 1:** Jaromíra Hanesová 85 rokov.
- **Lučenec 2:** Mária Bradová 86 rokov.
- **Ľubietová:** Eva Jahodová 83, Janka Fajferová 60 a Mária Vido-ová 55 rokov.
- **Medzibrod:** Iveta Kňazíková 55 rokov.
- **Myjava:** Anna Jurášová 93, Anna Kročianová 92 a Anna Ušiaková 81 rokov.
- **Medzilaborce:** Anna Vorobeľová 81 rokov.
- **Nižný Žipov:** Andrej Polák 93, Milan Macko 60 a Ing. Eva Jacková 55 rokov.
- **Novosad:** Ján Synek 45 a Bc. Michal Petrus 40 rokov.
- **Očová:** Valéria Vojteková 83, Anna Holíková 75 a Juraj Chabada 70 rokov.
- **Ostrý Grúň:** Hermína Fritzová 89 a Mária Adamová 70 rokov.
- **Pohorelá:** Ján Datko 75, Anna Štúberová a Jozef Syč 70 rokov.
- **Pliešovce:** Zuzana Valentíková 85 a Bc. Milan Rausa 70 rokov.
- **Prievidza – HBP:** Margita Kimličková 88, Františka Bogáňová 82 a Danica Zelenianska 70 rokov.
- **Pezinok:** Veronika Knoteková 80 rokov.
- **Podolíne:** RSDr. František Csomor 83 rokov.
- **Poltár:** Július Ďurian 93 rokov.
- **Petrovce:** Martin Balog 35 rokov.
- **Plechotice:** Štefan Gereg 65 rokov.
- **Radvaň n/Laborcom:** Juraj Kapeľuch 86 rokov.
- **Revúca – gen. Viesta:** Ján Debnár 83, Zuzana Hradická 82, Jozef Sepeši 75, Anna Pavláková 70, Ján Ondřík 65, PhDr. Alena Brdárska 60 a Mgr. Soňa Koroľová 30 rokov.
- **Rimavská Sobota – J. Bolfika:** Júlia Černáková 96, Július Söč 93 a Ondrej Gombala 70 rokov.
- **Rimavská Sobota 2:** Zuzana Lajgútová 75 a Daniela Kobolová 65 rokov.
- **Rožňava:** Margita Némethová 90, Anna Breznenová 89, Štefan Gerža 70, Božena Gašparecová 65 a Katarína Füzeková 30 rokov.
- **Selce:** Anna Zaušková 96, Ing. Anna Ďuríková 70 a Ľubica Klimentová 65 rokov.
- **Stará Turá:** Emília Valenčíková 87, Mgr. Vlasta Robeková 82, Mgr. Anna Kimleová a Janka Trúsiková 65 rokov.
- **Stará Kremnička:** Júlia Micheľová 89, Štefan Kurat' 82, Július Bugár 80, Terézia Kolónová 65 a Margita Koval'ová 50 rokov.
- **Stará Halič:** Ľudmila Čabová 86 rokov.
- **Stará Ľubovňa:** Dušan Škvarkovský 65 a Petr Gruber 40 rokov.
- **Staré Hory:** Božena Rýsová 89 a Gabriela Mojžišová 60 rokov.
- **Senec:** Zuzana Bacigálová 87 rokov.
- **Skýcov:** Paulína Zrastáková 94 rokov.
- **Senica:** Ján Gáfrik 94 a Pavol Ziman st. 70 rokov.
- **Stupava:** Ľudmila Legéniová 70 rokov.
- **Slovenská Ľupča:** Ján Lakomčík 85, Jozef Sedliak 83, Viera Kaliská 80 a Anna Chriaštel'ová 70 rokov.
- **Strelníky:** Ľubica Hroncová 60 rokov.
- **Sučany:** Peter Malko 70 a Anna Rakusová 60 rokov.
- **Snina:** Mária Kurtaková 88 a Anna Chochrunová 80 rokov.
- **Streda n/Bodrogom:** Eva Róthová 70 a Mária Polláková 55 rokov.
- **Sečovce 2:** Júlia Rudzíková 89 a Milan Kozlovský 75 rokov.
- **Slovenské Nové Mesto:** Magdaléna Vaššová 87 rokov.
- **Trenčianske Teplice:** Terézia Berecová 65 rokov.
- **Trebišov 1:** Milan Molnár 65 rokov.
- **Tlmače:** Martina Andrikovicsová 20 rokov.
- **Trenčín 2:** Zuzana Sýkorová 84 rokov.
- **Utekáč:** Elena Škorňová 88 a Anna Urvová 60 rokov.
- **Uderiná:** Zuzana Ďurišková 50 rokov.
- **Veľké Kapušany:** Alexander Kolduš 70, Marta Michalová 65 a Peter Mihálik 60 rokov.
- **Veľaty:** Dušan Jacko 70 rokov.
- **Zemplínske Hradište:** Júlia Bíla 88 rokov.
- **Zvolenská Slatina:** Mária Kováčiková 65 rokov.
- **Zemianske Kostolany:** Margita Mokošová 65, Jana Valachová 50 a Monika Hurtišová 40 rokov.
- **Zvolen – Zlatý Potok:** Marta Slovákova 86, Ján Kováč 70 a Jaroslav Mojžiš 65 rokov.
- **Zvolen – Centrum 1:** Ondrej Dvorský 90 rokov.
- **Žiar n/Hronom:** Alojz Rajčan 84 rokov.

Opustil naše rady

Dňa 13. októbra by sa Ján Novák z Lučenca dožil 94 rokov. Nestalo sa tak, 10. júna 2017 umrel.

Od 15. 5. 1942 do 28. 8. 1944 bol vojakom základnej vojenskej služby. Ako vojak sa stal aj priamym účastníkom SNP. Dňa 10. 10. 1944 bol ranený a následne liečený vo vojenskej nemocnici vo Lvove. Od 3. 11. 1944 až do 9. 5. 1945 bol príslušníkom 1. čs. armádneho zboru v ZSSR. Od 11. 3. 1946 bol vyňatý z armády do civilného života. Bol držiteľom Osvedčenia 255/46 a viacerých vyznamenaní.

Jána Nováka sme poznali ako skromného, čestného a váženého občana. Pokiaľ mu to dovoľil zdravotný stav, zúčastňoval sa na akciách organizovaných SZPB.

Bol to statočný človek. *Česť jeho pamiatke!*

ZO SZPB Lučenec č. 1

Dňa 18. 7. 2017 sme sa rozlúčili s našou členkou SZPB a priamou účastníčkou SNP pani Zlatkou Kubišovou, ktorá nás opustila vo veku 91 rokov.

ZO SZPB v Lučatíne tým stratila posledného priameho protifašistického bojovníka.

Česť jej pamiatke!

Výbor ZO SZPB Lučatín

Máme vás veľmi radi

K 97. narodeninám prísťa gratulovať poslednému vojnovému veteránovi na Orave, dlhoročnému predsedovi ZO SZPB v Zuberci, držiteľovi ocenenia „Osobnosť Žilinského samosprávneho kraja za rok 2016“ Františkovi Jurinovi aj delegácii Oblastného výboru SZPB z Ružomberka, vedena jej predsedom Róbertom Fajtom.

Ujo Ferko, veľmi si vážime vašu doterajšiu prácu, ktorou pomáhate naplniť poslanie SZPB a ešte raz vám z celého srdca gratulujeme a prajeme pevné zdravie, aby vás nikdy

neopustila vaša dobrá a humorná myseľ a aby sme sa mohli s vami aj naďalej stretávať. Máme vás veľmi radi.

Alžbeta Špirková
tajomníčka OblV SZPB Ružomberok

Jubilantke želáme...

Dňa 4. 7. 2017 sa dožila životného jubilea 70 rokov predsedníčka ZO SZPB Trieda SNP B. Bystrica Eva Brozmannová.

Jubilantke želáme pevné zdravie, veľa elánu, pohody v rodine a dobré nápady na prospech

činnosti SZPB. Nech u nej naďalej pretrvávajú optimizmus, ktorý prenáša aj na ostatných členov výboru a členov SZPB.

Za jej doterajšiu prácu v SZPB jej bola udeľená medaila M. R. Štefánika III. stupňa a ďakovný list Oblastného výboru SZPB v B. Bystrici.

Výbor ZO SZPB Tr. SNP

Navždy sme sa rozlúčili

■ **Bratislava 3** s 89-ročným Jánom Železným.

■ **Pohorelá** s 90-ročnou Annou Sýčovou a 78-ročným Ing. Karolom Lysinom.

■ **Partizánske** s 90-ročným Ladislavom Fobelom a 71-ročným Milanom Gécim.

■ **Stará Turá** s 89-ročnou Emíliou Gregorovou.

■ **Sečovce 1** s 91-ročným Jánom Ostapčukom.

■ **Trebišov 3** s 87-ročnou Máriou Závodnou.

Česť ich nehynúcej pamiatke!

Pozvánka z Oravy

ObIV SZPB Ružomberok, ZO SZPB Istebné a Miestny odbor MS pod záštitou obcí Párnica a Istebné vás pozývajú na tradičný pochod

Po partizánskom chodníku

Z Istebného cez kopec Bralo v Párnici do Lučivnej

Zraz 26. augusta 2017 o 9.00 hod. pred oboma obecnými úradmi

V celi bude pre mládež pripravený strelecký turnaj a kotlíkový guláš

Položením vencov k mohyle na Bralo a k pamätníku v Lučivnej vzdáme hold hrdinom padlým v Slovenskom národnom povstaní

Pozvánka na výstavu do Svidníka

Počas osláv Dňa hrdinov Karpatsko-duklianskej operácie sa vo Svidníku uskutoční expozícia výstavy „Od Stalingradu do Bratislavy“. Konkrétne to bude v dňoch od 20. 9. do 10. 10. 2017 v priestoroch mestského kultúrneho strediska vo Svidníku.

Na túto výstavu pozývame spolu s Veľvyslanectvom RF v SR aj všetkých účastníkov osláv Dňa hrdinov KDO, ktoré sa budú konať v dňoch 5. a 6. 10. 2017.

Mikuláš Žižák, tajomník ObIV SZPB Svidník

Neonacistický festival bez incidentov

Okolo 6000 pravicových extrémistov dorazilo v sobotu (15. 7.) na najväčší nemecký neonacistický hudobný festival roka v mestečku Themar.

Podľa oznámenia polície nedošlo k žiadnym incidentom medzi účastníkmi koncertu a ich odporcami, ktorých do trojtisícového mestečka prišlo menej, než sa čakalo. Namiesto očakávaných dvetisíc osôb ich dorazila iba viac než stovka. Vopred bolo ohlásených deväť demonštrácií.

Policajti obvinili 43 osôb z nosenia vlajok zakázaných organizácií, nezákonného ozbrojovania a výtržníctva, napísala agentúra DPA. Traja ľudia sú vo väzbe.

Akciu sledovalo tisíc policajtov, ktorí boli do Themaru povolani z Durínska a okolitých spolkových krajín. Každého z účastníkov koncertu strážcovia poriadku pred vstupom do stráženého areálu prehľadali.

Pravda.sk, 16. 7. 2017 (krátené)

Z vašich listov

Skrátená verzia listu nášho čitateľa z Hlohovca

„Váženy pán šéfredaktor, obsah Bojovníka je lepší a vhodnejší ako za... Ale „držte si klobouk pojedeme z kopce“.

Naši nepriatelia Vás budú napádať, znechucovať až kriminalizovať. Poznám to aj z vlastnej práce. Som vyše 23 rokov členom SZPB, z toho cez 20 rokov podpredsedom a 15 rokov predsedom HDK v našej organizácii. V súčasnosti som i členom oblastnej organizácie HDK v Trnave u Dr. J. Petráša. Bol som i podpredsedom ObIV SZPB v Hlohovci, ktorý ale zanikol.

Mal som už 10 príhovorov pri oslavách na námestí pri pomníku v Hlohovci za SZPB. Už tri roky mám zákaz vystupovať. Vedenie mesta ovládlo KDH a pred 13 rokmi chceli zbúrať pamätník Červenej armády. Dalo nám veľa práce zachrániť ho. Organizovali sme aj podpisovú akciu na jeho záchranu.

KDH nechcelo počúvať, že za Tisovho klérofašistického štátu sa spojili s Hitlerom, nahnali Slovákov do 2. svetovej vojny, kde zahynuli desaťtisíce Slovákov... Nechceli počúvať, že nás oslobodila Červená armáda atď. Taktiež som dostal zákaz vystupovať na besedách v ZŠ v Hlohovci. Vystupoval som na školách 8-krát.

Žiaľ, nášmu predsedovi ZO SZPB je to jedno a nie je ochotný ísť do rozporov s vedúcimi mesta. Má to svoje aj ekonomické dôvody. Snažím sa byť pokračovateľom a ísť v otcových šľapajach. Otec mal Čs. vojnový kríž 1939. K. Šmidke sa u nás schovával v časoch, keď bola na neho vypísaná odmena 2 mil. Sk. Aj po vojne chodili k otcovi rôzne odbojárske celebrity a ja som rád počúval ich rozprávanie. Otca uvádzajú vo viacerých knihách i materiáloch.

My odbojári nemáme ľahký život v Hlohovci. Mimo silného a fanatického KDH živíme aj silnú organizáciu LS NS. Pri posledných voľbách do mestského zastupiteľstva dostali 1400 hlasov, čo na 18 tis. mestečko je sila. Nie sú nám naklonené ani tunajšie médiá. Keď som žiadal uverejniť mená padlých odbojárov, ktorí sú uvedení na pamätníku, odmietli to.

Som predsedom ZO KSS v Hlohovci. Všetkých som získal za členov SZPB. Teraz sa snažím, aby odoberali Bojovník. Je to ale problém, pretože sú to ľudia s veľmi malými dôchodkami.

Želám Vám, aby sa Vám darilo napíňať Bojovník článkami, z ktorých aj naďalej budeme mať my, ver- ní, radosť.“

Srdečne pozdravuje Miroslav Nemček, Hlohovec

Náš vzácný jubilant

Jozef Adamec je srdečný, úprimný a milý človek s veľkým srdcom. Narodil sa 22. júla 1922 v Dolnom Lopašove v okrese Trnava, oslavuje svoje 95. výročie.

V októbri 1943 narukoval k leteckému pluku do Popradu. Po vypuknutí SNP sa zapojil do bojov pri Poprade a Kežmarku, v oblasti Nízkyh Tatier a tiež o letisko Tri Duby.

Po vojne bol v službách ZNB až do dôchodku. Popri tom pôsobil v rôznych spoločenských organizáciách. Patril v nich k aktívnym členom a obetavým funkcionárom. Od roku 1963, kedy vstúpil do SZPB, pracoval v rôznych funkciách. Ako tajomník ZO SZPB Trenčín 2 bol jej dušou a jedným z jej najaktívnejších členov až do roku 2010, kedy ho podlomené zdravie prinútilo spomaliť a vzdal sa funkcie vo výbore. No napriek zníženej mobilite stále sa živo zaujíma o dianie

vo Zväze a naďalej pomáha svojimi skúsenosťami. Je nositeľom mnohých štátnych i zväzových vyznamenaní.

Nášmu vzácnemu jubilantovi v mene odbojárov z Trenčína prajeme do ďalších rokov pevné zdravie, elán a rodinnú spokojnosť.

Eva Talianová, tajomníčka ZO SZPB Trenčín 2

Na snímke s plukovníkom Pavlom Liškom, ktorý tento rok oslávil 90-tku.

Jubilantka – dieťa vojny

Dňa 8. 7. 1941 v obci Klenovec sa narodila Júlia Segečová. Zažila hrôzy vojny, no príliš si ich ani neuvedomovala. To, že sa jej do odboja zapojili obaja rodičia a starý otec, sa dozvedela až neskôr.

O osudoch ostatných rodákov v odboji sa viac dozvedala počas práce na MNV v Klenovci, konkrétne pri vybavovaní žiadostí o vydanie Osvedčenia podľa zák. č. 255/1946 Zb o účasti v protifašistickom odboji.

Rozprávanie rodičov a poznanie osudov účastníkov odboja ju priviedli k rozhodnutiu vstúpiť do SZPB. Prihlášku si podala 10. 2. 1997. Dnes je predsedníčkou základnej organizácie v Klenovci. V tejto funkcii pôsobí od roku 2001

a aj jej zásluhou má ZO SZPB Klenovec 120 členov.

Júlia Segečová je aktívnou

členkou predsedníctva ObIV SZPB v Rimavskej Sobote.

V katastri obce Klenovec je 22 pamätníkov a pamätných symbolov protifašistického odboja a práve o tie sa stará ZO SZPB.

Júlia Segečová mala ťažký život. Nepriaznivý osud jej dvakrát navždy odobral manželov.

Akosi náplastou na jazvy osudu je, že dcérka Zlatka je tiež členkou ZO SZPB a už dve obdobia aj úspešnou starostkou partizánskej obce Klenovec.

Ku krásnemu životnému jubileu pani Julke blahoželáme a aj touto cestou jej prajeme pevné zdravie a veľa elánu v jej odbojárskej práci.

Jozef Pupala

Živio, mnoga ljeta...

Dňa 5. augusta sa krásnych 80 rokov dožíva Andrej Balog, predseda ZO SZPB Petrovce pri oblastnom výbore SZPB Vranov n/T.

Patrí medzi aktívnych členov SZPB a funkciu predsedu vykonáva už 27 rokov. Základná organizácia pod jeho vedením vykazuje veľmi dobré výsledky a je najlepšou v okrese.

A. Balog má u svojich členov neformálny rešpekt. Nechýba ani na jedinej brigáde v rámci obce, zúčastňuje sa všetkých podujatí, ktoré organizuje ZO SZPB. Naposledy to bola cesta do bieloruského Brestu.

V mene všetkých členov predsedníctva ObIV SZPB mu k jubileu srdečne gratulujeme a do ďalších rokov želáme pevné zdravie a veľa osobných i zväzových úspechov.

Živio, mnoga ljeta, živio!

Za Predsedníctvo ObIV SZPB vo Vranove N/T. tajomníčka M. Jendruščáková

